

BASIN YAYIN ÇALIŞMALARIMIZ

Çağımız 'iletişim çağı' olarak tanımlanmaktadır. İletişimin ve iletişim araçlarının insan üzerindeki etkisi değerlendirildiğinde, bu tanımın hiç de yanlış olmadığı sonucuna kolaylıkla varılabilir. Günümüzde, kurumsal ve bireysel düzlemdeki hemen her türlü ilişkiyi belirleme şansına sahip olan iletişim, işlevsel kullanıldığı, ihtiyaçları karşılayacak bir şekilde organize edildiği zaman etkisi daha da artmaktadır. Çağdaş insanın en temel taleplerinden birisi de, bilgi ve bilginin eşit paylaşımıdır. Bilginin demokratik bir zeminde, demokratik mekanizmaların işleyiş sürecinde paylaşılması zorunluluktan öte anlamlar içermektedir.

Eğitim Sen gibi yüz binlerce üyesi olan bir örgütün demokratik işleyişi güçlendirmek, eğitim politikaları konusunda ortak bir yaklaşımı sağlamak, ortak örgütsel söylemi gerçekleştirmek sorumluluğu bulunmaktadır. Bu hem örgütsel bütünlük hem de demokratik işleyiş açısından zorunluluk gibi durmaktadır.

Yayın çalışmalarımız bu amaçlarla düzenlemiştir. Bir meslek örgütü olarak tüzük ve programda çerçevesi çizilen duyarlılıklar ışığında ortak bir söylem yakalanmaya çalışılmıştır. Eğitim sorunları, sorunlara ilişkin ileri sürdüğümüz talepler ve ülkede yaşanan genel ekonomik, demokratik istemler yayın politikamıza yön vermiştir.

Sendika yasasının çıkması ve sonrasında başlattığımız örgütlenme kampanyası yayının hedeflerimizi belirlemiş, çalışmaların yoğunlaşması sonucunu doğurmuştur.

Bültenler

"Tek Yol Örgütlü Mücadele",

"Bir Gecede % 40 Soyulduk",

"Hayallerimizin Büyüklüğü Kadar Özgürüz",

"Eğitim Sen Güneşi Türkiye'yi Aydınlatıyor",

"Eğitim Sen Eğitim Emekçisinin Yüz Yıllık Mücadele Geleneğini Geleceğe Taşıyor", kapak konulu bültenler yayınlandı

Özel sayılar

1 Eylül Dünya Barış Günü (2000)

25 Kasım Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Dayanışma Günü (2000)

8 Mart Uluslararası Kadınlar Günü (2001)

25 Kasım Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Dayanışma Günü (2001)

Köy Enstitüleri (2001)

1 Mayıs (2001)

Kitaplar / Broşürler

Doc. Dr. Ali Şimşek tarafından hazırlanan "Sınıfta Demokrasi" kitabının ikinci baskısı ve İsmail Aydın'ın "Osmanlıdan Günümüze Tarih Ders Kitapları" isimli çalışması yayınlandı.

"Eğitim Emekçilerinin Yoksulluk Belgesi",

Eğitim Sen 2000-2002

"Ya Şiddet Ya Demokrasi",
"Gelecek Sensin, Ülke Sensin, Sendika Sensin",
"Haydi Eğitim Sen'e",
"Eğitimde Acı Tablo",
"Eğitim Emekçisi Yoksulluk Kıskaçında"
"Eski Filmin Yeni Figüranı: Kamu Sen",
"Ders Arasında Sendika Sohbetleri",
"Haydi Kadınlar Eğitim Sen'e",
"Ekonomik, Demokratik, Sosyal Taleplerimiz",
"Ya Hep Beraber Ya Hiçbirimiz",
"24 Kasım Öğretmenler Günü",
konulu kitapçık ve katlamalı broşürler basıldı.

Afişler

"Eğitimde Fırsat Eşitliği ve Parasız Eğitim İstiyorum",
"Parasız Eğitim Hakkımı İstiyorum",
"Onlar Fırsatçı Değil, Eğitimde Fırsat Eşitliği İstiyor",
"Hakça Paylaşım ve Demokratik Bir Ülke",
"1 Aralık Eylemi"
"Gölgenden Çık, Örgütlen",
"Gelecek Sensin",
"Öyle Zamanlar Vardır ki; Nasıl Gittiğiniz Kadar Nereye Gittiğiniz de Önemlidir",
"Örgütün gücüdür",
konulu afişler iç ve dış mekan afişleri olarak tasarlanıp basıldı.

Bildiriler

"Eğitim Sen Herkese Zorunlu, Parasız, Kesintisiz, Eğitim İstiyor",
"Velilere Açık Mektup",
"Gölgenden Çık",
"Hayallerimizin Büyüklüğü Kadar Özgürüz",
"Sen Varsan Her Őey, Sensiz Hiçbir Őey",
"Özgür Demokratik Bir Üniversite İçin Haydi Eğitim Sen'e",
başlıklı bildiriler basılıp işyerlerinde dağıtıldı.

Yılbaşı kartı (2001)

2001 Yılı Takvimi

İş Takvimi

2002 Yılı Takvimi

Yılbaşı kartı (2002)

WEB Sitesi ve Teknik Donanım

Eğitim Sen'i tanıtan, eylemleri gösteren video kaset hazırlandı.

Eğitim Sen Web Sitesi yeniden düzenlendi. Sitemizin yeni adresi www.egitim-sen.org.tr olarak belirlendi. Ayrıca yeni e-mail adresimiz egitimsen@tr.net oldu.

Basın yayın çalışmalarında kullanılmak üzere bilgisayar, tarayıcı, dijital kamera, dijital fotoğraf makinesi ve data show alındı.

Bilgisayar ortamında şubelere dönük arşiv çalışması başlatıldı.

Basın Açıklamaları ve Basın Toplantıları

MYK görev dağılımının duyurulması (22 Temmuz 2000),

Kıbrıs'ta KTÖS ve KTOEÖS'in yöneticilerinin gözaltına alınmasını protesto etmek amacıyla (26 Temmuz 2000),

1999-2000 öğrenci seçme sınavı sonuçları (27 Temmuz 2000),

657sayılı DMY ve 1700 sayılı DMK değişikliği hakkında Cumhurbaşkanı A. Nejedet Sezer'e iletilen yazı (28 Temmuz 2000),

4. Olağan Genel Kurulda Kadın Sekreterliği oluşturulduğunun basına duyurulması. (31 Temmuz 2000),

F tipi cezaevlerini protesto eden aydın ve sanatçıların tartaklanması üzerine (31 Temmuz 2000),

KHK ile ilgili (13 Ağustos 2000),

Başkanlar Kurulu Sonuç Bildirisi (29 Ağustos 2000),

1 Eylül Dünya Barış Günü ile ilgili (1 Eylül 2000),

Barış ve Hoşgörü yılı imzalarının EI'ye gönderilmesi (1 Eylül 2000),

Norm Kadro ile ilgili (6 Eylül 2000),

Okulların açılmasına yönelik (10 Eylül 2000),

Milli Eğitim Bakanı ile görüşme (13 Eylül 2000),

Norm Kadro ile ilgili (22 Eylül 2000),

Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğünde Şube Müdürüne hakaret ve saldırı üzerine (27 Eylül 2000),

Dünya Öğretmenler Günü'nde tüm illerde okunan basın açıklaması (5 Ekim 2000),

Gözaltına alınan kadınlarla ilgili (2 Kasım 2000),

YÖK ile ilgili (ÖES ve Eğitim Sen ortak basın açıklaması- 6 Kasım 2000),

MEB Bütçesi ile ilgili "Bu Eğitim Bütçesi Kime Yeter...?" (17 Kasım 2000),

Eğitim Sen 2000-2002

- MEB bütçesinin protestosu eyleminde gözaltına alınanlara ilişkin (17 Kasım 2000),
24 Kasım Öğretmenler Günü üzerine (24 Kasım 2000),
25 Kasım Kadına Yönelik Şiddet Günü ile ilgili (25 Kasım 2000),
1 Aralık iş bırakma eylemindeki gözaltılar (1 Aralık 2000),
F Tipi cezaevleri ve ölüm oruçlarıyla ilgili (6 Aralık 2000),
1 Aralık eyleminin değerlendirilmesi (7 Aralık 2000),
İnsan Hakları Haftası ile ilgili (11 Aralık 2000),
Milli Eğitim Bakanı ile görüşme (12 Aralık 2000),
Eğitim Sen 1 No'lu Şube, ÖDP ve TSİP'in bulunduğu binaya yapılan saldırıyla ilgili (12 Aralık 2000),
Kalem bırakma eylemi (17 Aralık 2000),
Eğitim öğretim açısından 2000 yılının değerlendirilmesi (5 Ocak 2001),
"Tunceli'de eğitim emekçilerine saldırı." (13 Şubat 2001),
"Sürgünler ve soruşturma İçin" (15 Şubat 2001),
"Yolsuzluk ve yoksulluk ekonomisinin siyasi sorumluları açığa çıkarılsın" (21 Şubat 2001),
"Yolsuzluk ve yoksullukla ilgili" (28 Şubat 2001),
"Milli Eğitim Bakanı ile yapılan görüşme" (15 Şubat 2001),
IMF Politikaları: "Bu Düzen Böyle mi Gidecek/ Pireler Devleri Yutacak" (2 Mart 2001),
Doğu ve Güneydoğu illerinde yaşanan sürgünlerle ilgili (15 Mart 2001),
"Öğretmene Yılmaz Erdoğan sürgünü" (13 Mayıs 2001),
"Eğitim Enternasyonalinden Eğitim Sen'e destek" (28 Mayıs 2001),
"Köy Enstitülerinin kuruluşunun 61. yıl dönümü" (16 Nisan 2001),
"Eğitim Sen Genel Merkezi'ne yapılan polis baskını" (3 Mayıs 2001),
"Paralı eğitimi savunmak yoksullarla dalga geçmektir" (7 Haziran 2001),
"2000-2001 eğitim-öğretim dönemini de kapsayacak şekilde eğitim öğretim sistemine ilişkin değerlendirme" (13 Haziran 2001),
"Evrensel Gazetesinde çıkan yangın nedeniyle geçmiş olsun mesajı" (19 Haziran 2001)
KESK Genel Başkanı Sami Evren'in sendika yasası ile ilgili olarak yaptığı basın toplantısı metni." (21 Haziran 2001)
"KESK Genel Başkanı Sami Evren'in sendika yasasıyla ilgili olarak yaptığı basın toplantısı metni (26 Haziran 2001)
"Eğitim emekçisinin ocağına ateş düştü" (16 Ağustos 2001)
-

Eğitim Sen 2000-2002

Okullarda kayıt döneminin başlamasıyla ilgili yapılan basın toplantısı (19 Ağustos 2001)

Milli Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu ile yapılan görüşme metni (28 Ağustos 2001)

Okulların açılması nedeniyle düzenlenen basın toplantısı metni (9 Eylül 2001)

İçişleri Bakanı Rüştü Kazım Yücelen ile yapılan görüşme metni (13 Eylül 2001)

"Demokratikleşme Üniversitelerden başlamalıdır" (9 Eylül 2001)

"Öğretmenler yoksulluk ve savaş kısıncında" (4 Ekim 2001)

"İç ve dış borçlar faizleriyle birlikte silinsin; bu kaynak eğitime aktarılın" 16 Ekim 2001

Öğretim Elemanları Sendikası (ÖES)'in Eğitim Sen'e katılmasıyla ilgili (20 Ekim 2001)

"Devlet eğitimi gözden çıkarttı. Bütçeden eğitime ayrılan pay düşürüldü." (24 Ekim 2001)

"Başka bir üniversite mümkün; başka bir Türkiye'nin mümkün olduğu gibi" (5 Kasım 2001)

"Eğitimde tasarrufa gitmek, ülkenin geleceğinde tasarrufa gitmektir" (8 Kasım 2001)

"Türkü söyleyen ve mezarlık ziyaretinde bulunan öğretmenlere sürgün" (12 Kasım 2001)

"Demokratikleşmeye destek" (13 Kasım 2001),

"YÖK Kanunu'nda yapılması öngörülen değişikliklerle ilgili" (20 Kasım 2001),

"24 Kasım Öğretmenler Günü" dolayısıyla yapılan basın açıklaması" (21 Kasım 2001),

"Hak arayan binlerce eğitim emekçisine soruşturma" (29 Kasım 2001),

"Ek ders ücretleri kriz kurbanı" (9 Aralık 2001),

"Kıbrıs Türk Orta Eğitim Öğretmenler Sendikası'na destek" (11 Aralık 2001),

"Kıbrıslı öğretmenlere Saldırıyı kınıyoruz" (12 Aralık 2001),

"Vekillerimiz için seve seve!" (21 Aralık 2001),

"Divansız da olmaz Nazım'sız da" (25 Aralık 2001),

"2001 yılı eğitim-öğretim değerlendirmesi" (28 Aralık 2001),

"Eğitim haraç-mezat satılıyor" (7 Ocak 2002)

"Eğitim Sen'in 7. Kuruluş yıldönümü ve anadilde eğitim tartışmalarıyla ilgili" (23 Ocak 2000),

"Öğretmenlerin şehir içi ulaşımdan indirimli yararlanma haklarının gasp edilmesiyle ilgili" (31 Ocak 2002)

Basın bültenleri ve basın toplantıları metinlerinden kimi örnekler

"Kamu emekçilerine gözaltı"

(15 Mayıs 2001)

* Kamu çalışanları grevsiz-toplu sözleşmesiz sendika yasası kabul etmiyor.

* Basın açıklamaları sırasında çok sayıda gözaltı yaşandı.

Eğitim Sen Genel Sekreteri Kemal Ünal, hükümet tarafından çıkartılmak istenen Sendika Yasası'nı eleştirdi ve basın açıklamaları sırasında polislin tutumunu kınadı. Ünal, siyasal iktidarların temcid pilavı gibi ısıtıp ısıtıp Meclis gündemine aldığı yasa-yı, sahte sendika yasası olarak gördüklerini ve asla kabul etmeyeceklerini söyledi. Ünal, "Hükümet yeni ekonomik önlemler adı altında kamu çalışanlarını sefalet ücretine mahkum etmek için sendika yasasını çıkartmaya çalışıyor. Çünkü hükümet grevsiz-toplu iş sözleşmesiz bir sendika istiyor. Kamu emekçileri geçmiş yıllarda Meclis'ten geçirilmek istenen yasaya karşı nasıl direndilerse, bugün de aynı şekilde direnecekler. Türkiye çağdaş ülkeler safında yer almak istiyorsa, çağdaş yaşamın olmazsa olmaz bir unsuru olan sendikalar üzerindeki baskılara son vermeli, çalışanlar lehine gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır." dedi.

"Eğitim Enternasyonalı'nden Eğitim Sen'e destek"

(2 Haziran 2001)

* Eğitim Enternasyonalı Lüksembourg'da Toplandı.

* Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer Avrupa Bölge Komitesi'ne Seçildi

Eğitim Enternasyonalı Lüksembourg'da toplandı. Toplantıya Eğitim Sen'i temsilen Genel Başkan Alaaddin Dinçer katıldı. AB üyesi olmayan örgütler komitesi için yapılan seçimlerde Dinçer 1355 oyla komiteye yeni üye olarak girdi.

35 ülkeden 8 milyon eğitim emekçisini temsil eden 70 örgüt adına 170 delegenin katıldığını Eğitim Enternasyonalı Avrupa Bölge Konferansı 28 Mayıs 2001 tarihinde Lüksembourg'da yapıldı. Konferansa yeni üye olan Finlandiya, Arnavutluk, Azerbaycan, Bosna-Hersek, Gürcistan ve Yunanistan'dan gelen örgüt temsilcileri de katıldı.

AB üyesi olmayan örgütler için ayrılan 5 Komite Üyeliği için, Eğitim Sen'in yanı sıra, SEH (Macaristan), SEB (Bulgaristan), ESEUR (Rusya), NSZZ Dayanışma (Polonya), ESWUS (Slovenya) ve OZPSS (Slovakya) aday oldu. Seçimler sonucunda,

Alaaddin Dinçer 1355 oyla 5 kişilik komiteye girmeyi başardı. Eğitim Sen 1999 yılında Başkan Yardımcılığına aday olmuş ancak 187 oyla kaybetmişti.

Kamusal eğitimle ilgili politikaların tartışıldığı konferansta, Eğitim Sen üzerindeki baskılar ve hükümet tarafından Meclis gündemine getirilen sendika yasası gündeme alındı. Türkiye hükümetinin kınanması ve Eğitim Sen'in desteklenmesi kararı alındı.

YÖK Başkanı Gürüz'e Eğitim Sen Genel Başkanı Dinçer'den yanıt geldi:

"Paralı Eğitimi Savunmak, Yoksullarla Dalga Geçmektir."

(7 Haziran 2001)

* Kemal Gürüz Robin Hood değil olsa olsa Marie Antoinette olur.

Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer YÖK Başkanı Kemal Gürüz'ün basın da yer alan 'Eğitim paralı olmalı' şeklindeki sözlerine tepki gösterdi. Dinçer, sosyal devlet anlayışının temelinde herkese parasız, nitelikli eğitim verilmesi yatmaktadır." dedi.

Eğitimde özelleştirmenin önünün açılmasına çalışıldığını belirten Dinçer yaptığı yazılı açıklamada şu görüşlere yer verdi: "YÖK Başkanı Kemal Gürüz eğitimin paralı olmasını istiyor. YÖK Başkanı nasıl böyle düşünebilir anlayamıyorum. Eğitimin üst kurulunda bulunan bir yöneticinin paralı eğitimi savunması, bulunduğu konumu tartışmalı hale getirmektedir. Gürüz, YÖK zenginden alıp yoksula dağıtmasıyla ün yapan Robin Hood'a benzetiyor. Gürüz, Hood olamaz. Olsa olsa, 'ekmek bulamayan pasta yesin' diyerek yoksullarla dalga geçen Marie Antoinette olabilir. Paralı eğitimi savunmak, yoksullarla dalga geçmektir. Amaçlanan eğitimde özelleştirmenin yolunu açmak, paralı eğitim uygulamasına toplumsal destek sağlamaktır. Devlet, sosyal devletin gereğini yerine getirmelidir. Sosyal devlet anlayışının temelinde herkese nitelikli ve parasız eğitim verilmesi yatmaktadır. Devlet bilinçli olarak eğitimin niteliğini düşürmektedir."

Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer:

"Eğitim emekçisinin ocağına ateş düştü"

(16 Ağustos 2001)

*Dinçer, Eğitime Hazırlı Ödeneği'nin artırılmasını istedi.

Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer, eğitim-öğretim dönemi başında öğretmenlere verilen "Eğitime Hazırlık Ödeneği" uygulamasını eleştirdi. Dinçer, ödeneğin artırılmasını ve bütün eğitim çalışanlarına verilmesini istedi. Eğitim Sen'in konu ile ilgili gerekli girişimlere okullar açılmadan başlayacağını belirten Dinçer, hükümet ve bakanlık düzeyinde görüşmelere başlayacaklarını sözlerine ekledi.

Ekonomik krizin eğitim emekçisine yansımalarına ve eğitimin sorunlarına ilişkin

genel bir değerlendirme yapan Dinçer, "Görünen o ki, yeni dönemde de eğitim emekçilerinin yaşadığı ekonomik-sosyal-kültürel sorunlar devam edecektir. Geçmiş yıllardan katlanarak artan ve bu yıla taşınan sorunlardan ekonomik alanda yaşananlar önemli bölümü oluşturacaktır. Özellikle Kasım ve Şubat krizleri ateşi eğitim emekçilerinin ocağına düşürmüştür. Krizler sonrası her bir eğitim emekçisi % 60 daha yoksullaşmıştır." şeklinde konuştu. Hükümeti ve M.E Bakanlığı'nı bu ateşi söndürecek önlemleri almaya yönelik adımlar atmamakla eleştiren Dinçer, eğitim emekçilerinin yoksullaşma sürecine dur diyecek eylem ve etkinlikleri yaşama geçireceklerini belirtti. Yeni sendika yasasına da değinen Dinçer, "Eğitim emekçileri, Eğitim Sen'de örgütlenerek sendikamızı bu sürecin yetkili tarafı yapacaktır. Eğitim Sen bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da eğitim emekçilerinin hak ve çıkarlarının kararlı ve ısrarlı savunucu olacaktır. Eğitim emekçilerinin tümünü örgütleyerek hak ve özgürlüklerin ancak mücadele edilerek kazanılabileceğini tarihsel bir görev olarak üstlenecektir." dedi.

Dinçer, "Eğitime Hazır Ödeneği" ile ilgili taleplerini de şöyle sıraladı: "Ödenek, 1. Derecenin 4. Kademesindeki bir öğretmenin maaşına eş değerde olmalıdır. Bu rakam da 400 milyona tekabül etmektedir. Ödenek yılda bir kez değil, yarıyıl tatilinde ve yıl sonunda yapılmalıdır. Yapılacak ödemeler bütün eğitim emekçilerine (Hizmetli-Memur-Öğretmen ve Üniversite çalışanları) yansıtılmalıdır".

"Demokratikleşme Üniversitelerden başlamalıdır"

(19 Eylül 2001)

Üniversitelerin açılması nedeniyle bir açıklama yapan Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer, Türkiye'nin demokratikleşme sancuları yaşadığı süreçte, demokratikleşme için ilk adımın üniversitelerde atılmasını savundu. Dinçer, üniversite çalışanlarının büyük ekonomik sıkıntılar yaşadığına dikkat çekti.

Dinçer "Üniversitemiz, 12 Eylül askeri rejiminin bir ürünü olan YÖK cendresi altındadır. Türkiye'nin en karanlık dönemi olan 12 Eylül, YÖK eliyle üniversitelerdeki akademik, demokratik ve bilimsel ortamı yok etmiş, askeri bir disiplini uygulamaya almıştır. Özerk kuruluşlar olması gereken üniversitelerin bu özelliğinin ortadan kaldırılması, siyasal iktidarların ideolojik, politik ve kadrosal düzeyde tahakküm kurma girişimlerini kolaylaştırmıştır. 12 Eylül anlayışının bir ürünü olan YÖK kaldırılmalıdır." dedi.

YÖK'ün ve YÖK Personel Kanunu'nun adaletsizliğe ve eşitsizliğe yol açtığını belirten Dinçer, üniversitelerin yeniden özerk, demokratik, çağdaş ve bilimsel kurumlar olarak Türkiye'nin geleceğini belirlemede söz sahibi bir duruma getirilmesi çağrısında bulundu. Dinçer açıklamasında şu görüşlere yer verdi: "Üniversite çalışanlarının akademik, demokratik ve ekonomik sorunları bulunmaktadır. Siyasal iktidarların üniversitelere egemen olma isteği bu kurumların özerkliğini ortadan kaldırmış, bilimsel düşüncenin ve özgür bireyin yerini itaatkar yöneticiler ve ders programları almıştır. Oy kaygısıyla açılan üniversiteler, yüksek öğrenimde niteliği düşürmüş, adeta 'gecekondu üniversiteleri' bütün bir ülkeyi sarmıştır."

Üniversitelerin ve üniversite çalışanlarının içinden çıkılmaz sorunlarla yeni eği-

tim-öğretim dönemine başladığını kaydeden Dinçer, üniversitelerin ekonomik sıkıntılarla boğuştuğunu, bir çoğunun elektrik, su, telefon vb. giderlerini karşılayamadığını, bunun karşısında vakıf üniversitelerine trilyonlar aktıldığını belirtti. Dinçer paralı eğitime geçiş hazırlıklarının en yoğun biçimde yüksek öğrenimde yaşandığını sözlerine ekledi.

Üniversitelerdeki kadrolaşmaya da değinen Dinçer, "Bütün üniversitelerde görülen ırkçı-gerici kadrolaşma, özellikle taşra üniversitelerinde daha aleni bir şekilde yapılmaktadır. Taşra üniversiteleri, farklı dünya görüşü ve kültürü taşıyan öğretim üyeleri ve öğrenciler için dayanılmaz bir hal almıştır." dedi.

"İç ve dış borçlar faizleriyle birlikte silinsin; bu kaynak eğitime aktarılın"

(24 Ekim 2001)

Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer 2002 yılı bütçesini eleştirerek, "Anlaşılan o ki, 2002 bütçesinin büyük bir bölümü iç ve dış faiz ödemelerine gidecek. Bu, 2002'de de çalışanların mağdur olması, başta eğitim olmak üzere yatırımların durması anlamına geliyor." dedi. Dinçer, hükümete çağrıda bulunarak, "İç ve dış borçlar faizleriyle birlikte silinsin; bu kaynak eğitime, sağlığa ve sosyal devlet harcamalarına ayrıl-sın." şeklinde konuştu.

Dinçer, 2002 bütçesiyle ilgili görüşlerini şöyle açıkladı: "IMF'nin direktifleri doğrultusunda hazırlanan 2002 bütçesi, devlette daha az sosyal harcama, çalışanlara daha az maaş, daha az yatırım anlamına gelmektedir. Bu ise daha niteliksiz eğitim demektir. 2002 bütçesi göstermektedir ki, sosyal devlet anlayışı hızla terk edilecektir." 2001 bütçesinde eğitime 8.1 kadar bir pay ayrıldığını belirten Dinçer, 2002 yılında bunun en az iki katına çıkarılması gerektiğini vurguladı. Dinçer, siyasi iktidarın çocukların geleceğini paranın geleceğine tercih etme basiretini göstermesini istedi.

Dinçer, Eğitim Sen tarafından yapılan bir araştırmada, bütçeden faiz ödemeleri için ayrılan payın yüzde onluk bölümünün eğitim yatırımlarına aktarılması durumunda eğitim sorunlarının çözümünde önemli mesafeler alınabileceğinin ortaya çıktığını ifade etti.

Türkiye'nin yaşadığı ekonomik krizin 2002 yılıyla birlikte daha yakıcı bir hale geleceğini açıklayan Dinçer, 100 katrilyon civarında tahmin edilen bütçenin neredeyse yüzde 46'sının faiz ödemelerine gideceğini belirtti. Dinçer bu payın yüzde onluk bölümü olan 4.6 katrilyonun eğitime ayrılması durumunda 710 bin eğitim çalışanın maaşının 1.5 kat artacağını sözlerine ekledi. Eğitim Sen'in yaptığı hesaplama göre 4.6 katrilyonla karşılanacak eğitim yatırımları şöyle:

25 milyardan	184 bin lojman
750 milyardan	6 bin 133 okul 30 derslikli
1.5 milyardan	3 milyon 066 bin bilgisayar
6 milyardan	766 bin öğrencinin okul gideri
25 milyardan	184 bin servis aracı

Eğitim Sen 2000-2002

---

500 milyondan	9 milyon 200 bin öğrenciye burs
1.5 trilyondan	3 bin 066 yurt
2.5 milyardan	1 milyon 84 bin baskı makinesi
500 milyondan	9 milyon 200 bin öğrencinin eğitim gideri

Eğitim Sen YÖK'ün kaldırılmasını istedi

"Başka bir üniversite mümkün; başka bir Türkiye'nin mümkün olduğu gibi" (6 Kasım 2001)

Üniversite çalışanları arasında örgütlü olan Eğitim Sen (Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası), YÖK'ün kaldırılmasını, üniversitelere idari ve bilimsel özerkliğin tanınmasını istedi. YÖK'ün kuruluş günü olan 6 Kasım nedeniyle Eğitim Sen Genel Sekreteri Kemal Ünal tarafından yapılan açıklamada, "Üniversiteler çağın ve eğitim biliminin gereklerine uygun bir zeminde yeniden yapılandırılmalıdır. Bunun da şartı yirmi yıldan bu yana üniversitemizin üzerine bir karabasan gibi çöken YÖK'ün ortadan kaldırılmasıdır." denildi.

ÖES (Öğretim Elemanları Sendikası)'nın Eğitim Sen'e katılmasıyla Eğitim Sen'in üniversitelerde örgütlü en güçlü sendika durumuna geldiğine dikkat çekilen açıklamada Eğitim Sen'in eğitimin bütün kademeleri için nitelikli ve kamusal bir eğitimi savunduğu, demokratikleşmenin eğitimden başlaması durumunda ancak kalıcı bir toplumsal kültür haline gelebileceğine vurgu yapıldı. Açıklamada, "Eğitim Sen, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan başlayarak YÖK'e kadar eğitim politikalarına yön veren tüm kurumların demokratikleştirilmesini, kurumlarda katılımcılığın esas alınmasını istiyor. Eğitim dizgesinin içinde bulunduğu sorunların çözümünde atılacak ilk ve anlamlı adım demokratikleşme olacaktır. Bugün eğitim sistemimiz, otoriter, yasakçı, baskıcı anlayıştan beslenmektedir. Bu anlayışın eğitim sistemini ve özelde de üniversitemizi getirdiği nokta ortadadır." şeklinde görüşlere yer verildi.

Türkiye'nin demokratikleşme sancıları yaşadığı süreçte, demokratikleşme için ilk adımın üniversitelerde atılmasını savunan Ünal, YÖK'ün kurulduğu gündün bu yana meşruluğunun tartışıldığını, başta öğretim üyeleri ve öğrenciler olmak üzere pek çok toplumsal kesimin YÖK'ü içine sindiremediğini belirtti.

Açıklamada özetle şu görüşlere yer verildi:

"Üniversitemiz, 12 Eylül askeri rejiminin bir ürünü olan YÖK cenderesi altındadır. Türkiye'nin en karanlık dönemi olan 12 Eylül, YÖK eliyle üniversitelerdeki akademik, demokratik ve bilimsel ortamı yok etmiş, askeri bir disiplini uygulamaya almıştır. Özerk kuruluşlar olması gereken üniversitelerin bu özelliğinin ortadan kaldırılması, siyasal iktidarların ideolojik, politik ve kadrosal düzeyde tahakküm kurma girişimlerini kolaylaştırmıştır. YÖK son derece merkezi ve otoriter bir anlayışla yönetilmektedir. Bilimin ve bilimsel gelişmenin odağı olması gereken bir eğitim kurumunu bu anlayışla yönetmek ne derecede mümkündür?"

"Bugün Türkiye demokratikleşme sancıları yaşamaktadır. 12 Eylül döneminin

ürünü olan 1982 Anayasası bütün kurum, kurul ve hükümleriyle ortadan kaldırılmadıkça, yapılan nispi değişikliklerin geleceğe dönük herhangi olumlu bir etkisi olmayacaktır. Bilindiği gibi TBMM anayasanın 34 maddesini değiştirmiştir. Siyasi iktidar Avrupa Birliği'ne girme sürecinde zorunlu olarak yaptığı değişikliklere YÖK'ü ve üniversiteleri dahil etmemiştir. YÖK'ün dokunulmazlığı sürmektedir. YÖK'e dokunmayan bir demokratikleşme paketi göz boyamadan başka bir anlam taşımamaktadır.

"YÖK'ün ve YÖK Personel Kanunu adaletsizliğe ve eşitsizliğe yol açmaktadır. Üniversite çalışanlarının akademik, demokratik ve ekonomik sorunları bulunmaktadır. Siyasal iktidarların üniversitelere egemen olma isteği bu kurumların özerkliğini ortadan kaldırmış, bilimsel düşüncenin ve özgür bireyin yerini itaatkar yöneticiler ve ders programları almıştır. Bütün üniversitelerde görülen ırkçı-gerici kadrolaşma, özellikle taşra üniversitelerinde daha aleni bir şekilde yapılmaktadır. Taşra üniversiteleri, farklı dünya görüşü ve kültürü taşıyan öğretim üyeleri ve öğrenciler için dayanılmaz bir hal almıştır. Oy kaygısıyla açılan üniversiteler, yüksek öğrenimde niteliği düşürmüş, adeta 'gecekondu üniversiteleri' bütün bir ülkeyi sarmıştır.

"Üniversitelerin ve üniversite çalışanlarının içinden çıkılmaz sorunlarla boğuşmakta, bilimsel çalışmalar geri planda kalmaktadır. Bırakalım bilimsel araştırmalar için fon ayrılmasını, üniversitelerin bir çoğu elektrik, su, telefon vb. giderlerini dahi karşılamıyor. Bir taraftan üniversiteler sorunlarıyla başbaşa bırakılıyor diğer taraftan vakıf üniversitelerine trilyonlar akıtılıyor. Bu durum paralı eğitime geçiş hazırlıklarının en yoğun ve çarpıcı biçimde üniversite zemininde yaşandığını ortaya çıkarıyor.

"Üniversitelerin yeniden özerk, demokratik, çağdaş ve bilimsel kurumlar olarak Türkiye'nin geleceğini belirlemede söz sahibi bir duruma getirilmelidir. Biz eğitim emekçilerinin örgütlü olduğu sendika olarak başka bir üniversitenin mümkün olduğuna inanıyoruz; başka bir Türkiye'nin mümkün olduğuna inandığımız gibi.."

"Tokat'ta 21 öğretmen sürgün edildi"

(12 Kasım 2001)

*Türkü söyleyen ve mezarlık ziyaretinde bulunan öğretmenlere sürgün

Eğitim Sen üyesi eşler ayrı kentlere gönderildi.

Tokat'ta öğretmenlere yönelik baskılar arttı. Türkü söyleyen ve 1993 yılında Sivas Madımak'ta öldürülen Muammer Çiçek'in mezarını ziyaret eden 21 öğretmen sürgüne gönderildi. Eğitim Sen tarafından yapılan açıklamada, Tokat'ın kırsal alanında yaşanan çatışmalar ileri sürülerek Tokat ve ilçelerinde Eğitim Sen üzerinde baskı kurulduğu, öğretmenlerin sürgüne gönderildiği belirtildi. Eğitim Sen Genel Başkanı Aladdin Dinçer "Sürgünler bir oç almaya dönüştü." dedi.

Eğitim Sen genel merkezinden yapılan açıklamaya göre, Tokat'ın kırsal alanında iki jandarma erinin öldürüldüğü gün Eğitim Sen şubesinde türkü söyleyen ve Sivas Madımak'ta katledilen Muammer Çiçek'in Tokat'ın Zile ilçesinde bulunan mezarını ziyaret eden 21 öğretmen sürgüne gönderildi, bazı öğretmenlere "kınama" cezası veril-

di. Açıklamada, ğrencilerin öğretmensiz bırakıldığı, ğretmen ailelerinin parçalandığı kaydedildi. Sürgünün bir  almaya dönüştüğünün vurgulandığı açıklamada, evli ift Nadir ve Leyla Akanna ayrı illere sürgüne gönderildiği belirtildi. Nadir Akanna Konya'ya, eği Leyla Akanna'ın ise Kütahya'ya tayini çıkarıldı. Aynı Şekilde Asude ve Mustafa Aksoy; Sevgi ve Oğn zelik aileleri parçalandı.

Olaylar zerine Tokat'a giden Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer, ğretmenler üzerinde uygulanan baskı ve sürgünleri kınayarak, yeleri üzerindeki baskılara son verilmesini, sürgün kararlarının geri alınmasını istedi. Dinçer açıklamasında Şu görüşlere yer verdi: "Eğitim Sen Tokat'ta büyük bir örgütlenme atağına geçmiştir. Tokat'ta ye sayımız ikiye katlanmıŐtır. Öğretmenlerle hiçbir ilgisi olmayan kimi olaylar nedeniyle baskıların artmasını ve öğretmenlerin sürgüne gönderilmesini örgütlenme kampanyasının baŐarıyla devam ettirilmesine bağlıyorum. Şube baŐkanımız Cemal Ak-yürek, sekreterimiz Erdem Toker, Zile rgtlenme sekreterimiz Mustafa Aksoy ve çok sayıda iŐyeri temsilcimizin il dıŐına sürgüne gönderilmesini başka türlü açıklayabilmek mümkün değildir. Sivas'ta gerici-faŐist kırması gruplar tarafından katledilen insanlara sahip çıkmak her eğitimcinin, her aydınlanmacının görevidir. Onlar Türkiye'nin yzaki, onurudur. Eğitim Sen Madımak'ta katledilen aydınlara sahip çıkmıŐtır ve çıkmaya devam edecektir."

"Ek ders ücretleri kriz kurbanı"

(9 Kasım 2001)

*Ek ders ücretleri, ilaç paraları ve yolluklar denemiyor

Öğretmenlerin ek ders ücretleri kriz kurbanı oldu. Öğretmenlere maaşlarının dıŐında girdikleri ders karşılığı ödenmesi gereken ek ders ücretleri denemiyor. Her ay düzenli olarak ödenen ek ders ücretlerinin denek yokluğu nedeniyle ödenemediği bildirildi. Aynı Şekilde ilaç paralarının ödenememesi nedeniyle öğretmenler eczanelerden ilaç alamıyor, ataması yapılan öğretmenlere yollukları verilemiyor. Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer Ekim ayı ek ders ücretlerinin ödenmemesini eleştirerek "lkemizin yaşadığı ekonomik kriz eğitim emekçilerinin yoksullaşma sürecini derinleŐtirmektedir." dedi.

Türkiye'nin pek çok kentinde ek ders ücretlerini, ilaç paraları ve yolluklarla ilgili sıkıntılar yaŐandıđına dikkat çeken Dinçer görüşlerini Şöyle dile getirdi: "Eğitim emekçisi yoksulluk kısı kacındadır. Devletin ğretmenine verdiği maaş sefalet creti düzeyindedir. Ek ders ücretleriyle bir parça nefes almak isteyen öğretmenler bu sefer de denek yokluğuyla karşı karşıya kalmıştır. Siyasi iktidar, ekonomik krizin faturasını emekçilere çıkarmaya devam etmekte, emekçilerin yoksullaşma süreci derinleŐmektedir. Biz eğitim emekçisi için insanca yaşayacağı bir ücret isterken ve iktardan bu konuda önlemler almasını beklerken, ek ders ücretlerinin ödenmemesi durumuyla karşı karşıya kaldık. Ek ders ücretleri zamanında ve eksiksiz ödenmelidir."

"Kamuoyu YÖK'ün kaldırılmasını bekliyor ama YÖK yeniden yapılanma peşinde"

(20 Kasım 2001)

Türkiye'nin demokratikleşme sancuları yaşadığı bir dönemde ilk adımın üniversitelerden başlayarak atılması, demokratik mekanizmaların daha sorunsuz işletilmesi sonucunu doğuracak, demokrasinin toplumsal bir kültür haline gelmesini sağlayacak ve demokrasi bilim odağı olan üniversitelerin gücünü arkasına alacaktır. 12 Eylül döneminin bir ürünü olan YÖK'ün kaldırılması demokratikleşmenin en anlamlı adımı olacaktır.

Kamuoyunda YÖK'ün kaldırılması ve üniversitelerin demokratikleştirilmesine dönük beklentilerin aksine, hemen hiçbir toplumsal ve siyasal kesim tarafından meşru olarak görülmeyen YÖK Kanunu'nda kimi değişiklikler öngörülüyor.

YÖK Başkanı Kemal Gürüz'ün bizzat istediğı değişiklikler zaten YÖK cenderesi altında tutulan üniversitelerimizi bir başka cenderenin altına alacak özelliktedir. Yeniden yapılanma, üniversiteleri tamamen paralı hale getirmeyi hedeflemektedir.

Tasarıya göre, öğrenci katkı payları ve harçlar üniversiteler tarafından belirlenecektir. Yurt-Kur'a bağı devlet yurtları da üniversitelere devredilerek üniversiteler tarafından işletilecektir. Bu uygulama ile öğrenciler üniversitelerin insafına terk edilmektedir.

Devletten gerekli parasal desteğı alamayan üniversitelere, ihtiyaç duyulan bütçeyi öğrenciler üzerinden denkleştirmekten başkaca bir şans bırakılmıyor. Bu aynı zamanda eşitlik ilkesini zedeleyecek sonuçlar doğuracaktır. Her üniversitenin belirlediğı harç miktarı farklı olacaktır. Yani İstanbul veya Ankara'daki bir üniversite ile Diyarbakır'da bir üniversitenin harcı aynı olmayacaktır.

Öngörülen değişiklikler, üniversiteleri paralı hale getirmekten başka bir anlam taşımıyor. Üniversitelerde parası olanın okuyacağı bir sistem getirildiğı açıktır. Özellikle ikinci öğretim harçlarının ve yabancı öğrencilerin ödeyeceğı harçların yükseltilmesi düşünülüyor.

Değişikliklerin en çarpıcı olanı ise öğretim üyeleri için prim sisteminin getirilmesidir. Öğretim üyelerini teşvik amacını taşıyan değişiklik, öğretim üyeleri arasında tatsız bir rekabetin doğmasına yol açacak, üniversiteler bilim kurumu olarak değil bir ticarethane gibi değerlendirecektir.

Eğitim Sen YÖK'ü ve YÖK Kanunu'nda yapılan 'özelleştirmeci' değişikliklerin karşısındadır. Eğitim Sen eğitimin her kademesinin nitelikli, kamusal ve demokratik olmasını savunmaktadır.

Eğitimde köklü değişikliklere gidilmesi artık bir zorunluluk olarak kendisini dayatmışken, mevcut zeminde hem de 'özelleştirmeci' değişikliklere gitmek, eğitimi içinden çıkılmaz bir batağın ortasına çekecektir.

"24 Kasım Öğretmenler Günü" dolayısıyla Genel Başkan Alaaddin Dinçer'in yaptığı basın açıklaması.

(21 Kasım 2001)

24 Kasım 12 Eylül döneminin bir ürünüdür

Bugün, demokratikleşme sürecinin başat tartışma konusu 12 Eylül dönemi ve bu dönemin ürünü olan kurul ve kurumlardır. Bilindiği gibi 12 Eylül askeri yönetim dönemi temel hak ve özgürlüklerin budandığı, demokratik kurumların, partilerin, sendikaların, kitle örgütlerinin kapatıldığı, üye ve yöneticilerinin hapse atıldığı, düşüncenin yasaklandığı, düşüncesini açıklayanların binlerce yıl hapis cezalarına çarptırıldığı bir dönemdir.

12 Eylül Türkiye tarihi açısından kara bir lekedir. Çünkü, demokrasi tamamen rafa kaldırılmış, Türkiye baskıcı ve otoriter bir yönetim anlayışının cenderesi altında tutulmuştur. 1982 Anayasası baskıcı ve anti demokratik yönetim anlayışının vücut bulduğu bir metin olarak, Türkiye'nin geleceğini ipotek altına almak üzere düşünülmüş ve hayata geçirilmiştir.

"24 Kasım Öğretmenler Günü" 12 Eylül döneminin bir ürünü ve öğretmenlere bir dayatmasıdır. 24 Kasım 12 Eylülcülerin nasıl bir öğretmen istediklerinin simgeleştığı bir gündür.

12 Eylülcüler tarafından örgütleri kapatılan, hak ve özgürlükleri elinden alınan, 1402 sayılı yasayla işten atılan, hapishanelere gönderilen, sürgüne uğratan, mağdur edilen öğretmenlere "Deli Gömleği" giydirilme çabasıdır 24 Kasım.

24 Kasım'ı reddediyoruz. Öğretmenler olarak 12 Eylül'ü, her türlü otoriter, baskıcı, anti demokratik yönetim anlayışını nasıl reddediyorsak, 24 Kasım'ı öyle reddediyoruz.

Öğretmenlerin, annelerin, çocukların, gençlerin bir günle anılmasını ve sonradan unutulmasını neden istemiyorsak, 24 Kasım'ı bu yüzden istemiyoruz.

24 Kasım'ın, Atatürk'ün Başöğretmen olarak kabul edildiği gün olması açısından tarihsel bir gerçekliği ve önemi bulunmaktadır. Ancak, 12 Eylülcülerin dayatması nedeniyle 24 Kasım'a öğretmenlerin kalbinde yer açmak mümkün olmamıştır.

24 Kasım 1980-24 Kasım 2002: Öğretmenlerin yoksullaşma süreci

Bugün öğretmenler sefalet ücretine mahkum bir hayat sürmektedir. Öğretmenler mesleğine küsmüştür; emekli olmak istemektedir. Özlük ve sosyal hakları kullanma konusunda büyük sıkıntılar yaşamaktadır. Sürgünler, keyfi atamalar, norm kadro uygulaması öğretmenleri mağdur etmektedir. Eğitimde nitelik düşürülmüştür ve eğitimin kamusal özelliği yok sayılmaya çalışılmaktadır. Okullar eğitim kurumları değil, ticarethane gibi görülmekte ve eğitim adım adım paralı hale getirilmeye çalışılmaktadır.

Bu şartlar altında öğretmenlerin 24 Kasım'da bir kez daha "kutsanmayı" kabul etmeleri beklenebilir mi; hamasi nutukları duymak istediklerini kim söyleyebilir?

Eğitim Sen 24 Kasım'ı öğretmenlerin yoksullaşma sürecinde önemli bir basamak olarak değerlendirmektedir. Eğitim emekçilerinin bugünkü ekonomik, sosyal, kültürel, özlük haklar noktasındaki geriliğin yegane sorumlusu, kazanılmış hakların geri alındığı ve öğretmenlerin örgütsüzlüğe mahkum edildiği 12 Eylül dönemidir.

Bu nedenle Eğitim Sen 24 Kasım'da bir kez daha eğitim emekçilerinin ve eğitim-öğretim sisteminin sorunlarını mücadele konusu yapmaya devam edeceğini ilan etmektedir.

Öğretmenler sefalet ücreti almaktadır. 1980 yılında ortalama 500 dolar maaş alan 9/1'deki bir öğretmenin maaşı 2001 temmuzunda 200 dolara kadar gerilemiştir. 24 Kasım'ı dayatanlar, öğretmenlerin daha yakıcı sorunları olduğunu görmelidir. Bırakalım 20 sene önceyi aynı ücret kaybı 2000 ile 2001 yılları arasında da görülmektedir. Geçen yıl 433 dolar maaş alan 1/4'ündeki bir öğretmenin maaşı bu yıl 283 dolara kadar gerilemiştir. Siyasi iktidar bu ayıbı temizlemeli, öğretmene insanca yaşayacağı bir ücret vermelidir.

Ülkemizdeki öğretmen maaşları diğer ülkelerdeki meslektaşlarıyla karşılaştırıldığında ortada kapanması zor bir uçurum olduğu görülecektir. Bu uçurumun kapanması için ücret sisteminde bugünden köklü değişikliklerin yapılması zorunludur.

Ücretlerdeki reel kayba karşılık mal ve hizmet fiyatları gün geçtikçe artmaktadır. 2000 yılı ile 2001 yılı arasındaki fark, maaşlardaki düşüşle birlikte, iyice açılmıştır. Bu fark kapatılmalıdır.

Eğitime Hazırlık Ödeneği, bu yıl 115 milyon lira olarak ödendi. Eğitim Sen ödeneğinin, _'ündeki bir öğretmenin maaşı kadar olmasını, yılda 4 defa ödenmesini ve bütün eğitim emekçilerini kapsamasını istiyor.

Öğretmenlerin ekonomik, sosyal ve özlük durumları ile ilgili yaşadığı sorunlar varlığını korumaktadır. Bu sorunlar ancak sendikamızın işverenle yapacağı toplu sözleşmeyle çözülebilecektir.

Öğretmen açığı devam etmektedir. Özellikle edebiyat, İngilizce, rehberlik, sınıf öğretmenliği ve okul öncesi öğretmenliği açıkları bulunmaktadır. Her yıl ataması yapılan öğretmen ancak emekli olan öğretmeni dengelemekte, böylelikle açık devam etmektedir.

Öğretmenlerin lojman, servis, sosyal donatı alanlarına duyduğu ihtiyaç devam etmektedir. Bu sorunların giderilmesi, genel bütçeden eğitime ayrılan payın çoğaltılması ve yatırım yapılmasıyla olabilecektir.

Öğretmenlerin hakları noktasında Türkiye başka ülkelere göre çok gerilerde bulunmaktadır. Genel ekonomik hak ve özgürlükler konusunda sınıfta kalan Türkiye ne yazık ki öğretmen hakları noktasında da sınıfta kalmıştır.

Aynı şekilde, eğitim yatırımlarının durma noktasına gelmesi nedeniyle, okul ve derslik ihtiyacı artmıştır. 8 yıllık zorunlu ilköğretimin kısa plan hedefleri arasında, bilgisayar laboratuvarlı okullar, 30 kişilik sınıflar, 190 bin öğretmen ataması ve 140 bin derslik yapımı bulunuyordu. Bir sınıfa 30 öğrenci hedefine ancak okul ve derslik sayı-

sı arttırarak ulaşılabilir. Dört yıl sonra gelinen nokta, hedeflerin çok gerisinde kaldığını gösteriyor. İlköğretimde dört yılda 106 bin öğretmen alınmış, 86 bin derslik açılmıştır. Program hedeflerine ulaşamamış ve yatırımlar gerçekleştirilememiştir.

Öğretmenler demokratik haklarını özgürce kullanmak, özgürce örgütlenmek, insanca yaşayacak bir ücret, sağlıklı çalışma koşulları, nitelikli, kamusal, demokratik ve laik bir eğitim istiyor. 24 Kasım'da göstermelik törenlerle 'yasak savmaya' çalışanlar, eğitim emekçilerinin sorunlarını görmezden gelmeyi, seslerine kulak tıkamayı bırakmalı, eğitim emekçilerini eğitimin saygın bir unsuru yapacak önlemleri bir an önce almalıdır.

24 Kasım'da siyasi iktidarın vicdanını rahatlatmayacağız; öğretmenleri, eğitim emekçilerini hatırlamayanların vicdanlarını rahatlatmalarına izin vermeyeceğiz. Çünkü, öğretmenlerin hamasi nutuklara ihtiyacı yok ve öğretmenler sorunlarını ancak kendi örgütlü güçleriyle çözebileceğinin farkındadır.

1 Aralık bilançosu açıklandı

"Hak arayan binlerce eğitim emekçisine soruşturma"

(29 Kasım 2001)

* Eğitim Sen Genel Başkanı Dinçer: "Bir Aralık hak arama eylemi nedeniyle soruşturmaya uğramak, eğitim emekçisinin onuru olmuştur."

Emek Platformu'nun aldığı karar uyarınca 1 Aralık 2000 tarihinde iş bırakan eğitim emekçilerinden yaklaşık seksen bini idari ya da adli soruşturmaya uğradı. Aradan bir yıla yakın zaman geçmesine karşın açılan idari ve adli soruşturmaların bir kısmının devam ettiği belirtildi. Yapılan açıklamada, soruşturmalar sonucunda pek çok eğitim emekçisi idari, adli kovuşturmaya uğradı, 100'den fazla öğretmen il içi ya da il dışı sürgüne gönderildi. Eylem çeşitli soruşturmaların konusu oldu ama eylem nedeniyle hiçbir öğretmen açığa alınmadı. 1 Aralık hak arama eylemi, öğretmenlerin bu oranda kitlesel yargılanması nedeniyle tarihe geçti.

2001 bütçesinden emekçilere ayrılan yüzde 10 payın yükseltilmesi, zorunlu tasarrufların ödenmesi, ekonomik ve demokratik hakların genişletilmesi amacıyla Emek Platformu'nun aldığı karara uyarak eyleme katılan yaklaşık seksen bin eğitim emekçisi soruşturmaya uğradı. Hak arama eylemine en yüksek katılımı sağlayan Eğitim Sen'e üye emekçiler hakkında açılan adli ve idari soruşturmaların pek çoğu beraatle sonuçlandı.

Eğitim Sen'den yapılan açıklamada 1 Aralık eylemi nedeniyle 56 bin 232 eğitim emekçisi idari yönden soruşturmaya uğradı. İdari soruşturmaya uğrayan 5 bin 431 kişiye kınama veya uyarı cezası verilirken, 1569'u maaş kesimi ile cezalandırıldı. İl dışı ve il içi sürgüne gönderilen öğretmen sayısı 133 olurken, 18 bin 935 eğitim emekçisi de adli soruşturmaya uğradı. Adli soruşturmaya uğrayanlardan 139'u ceza alırken, 2 bin 752 kişi hakkında takipsizlik veya beraat kararı verildi. 17 bin kişi hakkında açılan davaların ise devam ettiği kaydedildi.

1 Aralık eylemi nedeniyle açılan davalara, soruşturmalara değinen Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer, "Türkiye, hak arayan eğitim emekçisi hakkında soruşturma açan bir ülke olarak tarihe geçmiştir. Hak arama en temel insan hakkıdır; anayasal haktır. Ne yazık ki, ülkemiz temel insan haklarını kullanma noktasında 1 Aralık eylemi nedeniyle bir kez daha sınıfta kalmıştır. Başta eğitim emekçileri olmak üzere tüm kamu emekçileri 1 Aralık'ta hak ve özgürlüklerine nasıl sahip çıkılacağını göstermiştir. 1 Aralık hak ve özgürlükler mücadelesinde bir doruk noktasıdır. Kamu emekçileri 1 Aralık'ta erişilen doruk noktasını fiili ve meşru mücadeleyle taçlandıracaktır. Hak arama eylemi nedeniyle binlerce eğitim emekçisi yargılanmış, soruşturmalara uğramıştır. Ancak şu unutulmamalıdır; 1 Aralık hak arama eylemi nedeniyle soruşturmaya uğramak, eğitim emekçisinin onuru olmuştur." dedi. 1 Aralık'a dair açılan idari ve adli soruşturmaların bir an önce durdurulmasını isteyen Dinçer, sendika yasasının çıkmasıyla birlikte çalışanların sendikal faaliyetlerinin yasal güvence altına alındığını, bu nedenle sendikal çalışmaları kolaylaştıracak yasal değişikliklerin bir an önce yapılmasını talep etti. Dinçer, TCK'nın 235 ve 236. maddeleriyle, 2911 Sayılı yasanın, 4688 Sayılı Kamu personeli Sendikaları Yasası'na uyumlu hale getirilmesini isteyerek, soruşturmalar sonucunda eğitim emekçilerinin mağdur olması durumunda konuyu AHİM'e götüreceklerini sözlerine ekledi.

"Kıbrıslı öğretmenlere Saldırığı kınıyoruz"

(12 Aralık 2001)

* Kıbrıs'ta öğretmene polis dayığı

Eğitim Sen Genel Sekreteri Kemal Ünal, Kıbrıs'ta öğretmenlerin polis tarafından dövülerek gözaltına alınmasını kınadı. Ünal, "Öğretmenler bir toplumun vicdanı ve geleceğidir. Öğretmenin dövülmesine fırsat veren bir yönetim asla iflah olamayacaktır." dedi.

Kıbrıs Türk Orta Eğitim Öğretmenler Sendikası üyelerinin polis tarafından dövülerek gözaltına alınmasıyla ilgili olarak bir açıklama yapan Eğitim Sen Genel Sekreteri Kemal Ünal olaya tepkisini şu sözlerle dile getirdi: "KTOEÖS'ye üyelerinden Nilgün Orhon'un düşüncelerini açıkladığı gerekçesiyle görevinden uzaklaştırılmasını kınamak ve öğretmenimize destek vermek amacıyla bir araya gelen sendika üyeleri polis tarafından dövülerek gözaltına alınmıştır. Gözaltına alınanlar arasında sendika Genel Başkanı Ahmet Barçın, Genel Sekreter Adnan Eraslan da bulunmaktadır. Polis öğretmen arkadaşlarımızı bir okulun önünde ve öğrencilerin gözleri önünde döverek gözaltına almıştır. Ne dramatiktir ki, polisin saldırısı 10 Aralık İnsan Hakları Günü'nde gerçekleşmiştir. Polisin bu tür saldırılarına defalarca maruz kalan Eğitim Sen'li öğretmenler olarak, Kıbrıslı meslektaşlarımıza vurulan copların acısını derinden hissettiğimizi belirtmek istiyor ve bu saldırığı kınıyoruz. Öğretmenler bir toplumun vicdanı ve geleceğidir. Öğretmenin dövülmesine fırsat veren bir yönetim asla iflah olamayacaktır. Öğretmenlerin öğrencilerin gözleri önünde dövülmesinin ayıbı sanıyorum ki öğretmenlerimizin olmayacaktır."

Cumhurbaşkanı Sezer'in sözleri yankı buldu

"Demokratikleşmeye Destek"

(13 Aralık 2001)

Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in Türkiye'nin demokratikleşme, hukuk devleti olma ve yolsuzlukların üstüne gitme konusunda "Umudum sivil toplum örgütlerinde" şeklindeki açıklaması yankı buldu. Eğitim Sen Genel Sekreteri Kemal Ünal "Sezer'in yolsuzlukla mücadelesinde ve Türkiye'nin hukuk devleti olma yolunda atacağı adımları destekliyoruz" dedi.

Türkiye'nin yaşadığı ekonomik-sosyal ve siyasal krizin aşmasının yolunun hukuk devleti olmaktan geçtiğini belirten ve bu konuda Cumhurbaşkanı Sezer'in yaklaşımını doğru bulduklarını vurgulayan Ünal görüşlerini şu sözlerle açıkladı: *"Türkiye'nin gerçek anlamda sosyal hukuk devleti olması demokratik kitle örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının, sendikaların yıllardan bu yana mücadele konusu yaptığı sorunlardır. Sayın Sezer'in bunları ifade etmesi bizler açısından sevindiricidir. Sayın Sezer'in Cumhurbaşkanı olduktan bu yana sergilediği devlet anlayışı, demokrasiden ve hukuk devletinden yana güçlerin, sivil toplum örgütlerinin ve vatandaşların geleceğe daha bir güvenle bakmasını sağlamıştır. Sezer'in hassasiyet gösterdiği konular aslında Türkiye'nin son yıllarda kanayan yarasına işaret etmektedir. Bu nedenle Sezer Türkiye'de paradigmayı sarsmış, başka bir devlet yönetim anlayışının olabileceğini göstermiştir. Anti demokratik uygulamalardan, yolsuzluklardan, hırsızlıklardan, hortumculardan bıkip usanan toplum bir çıkış aramaktadır. Sezer'in bu konularda ortaya koyduğu performans belli çevreleri rahatsız etmiş ama halkın büyük bir kısmının desteğini almıştır.*

Eğitim Sen Vekil Çocuklarına Burs Verecek!

"Vekillerimiz için seve seve!"

(21 Aralık 2001)

Maaşları çocuklarını okutmaya yetmeyen milletvekillerinin imdadına Eğitim Sen yetişti. Eğitim Sen Genel merkezinden yapılan açıklamada, burs için başvuran ancak eli boş kalan milletvekili çocuklarına burs verileceği belirtildi. Açıklamada, anayasa değişikleri sırasında vekillerin kendi maaşlarına zam yapmak istemesinin nedeninin anlaşıldığı, maaş zammına tepki gösteren kesimlerin vekillere bir özür borcu olduğu kaydedildi.

Milletvekili maaşlarının 3.5 milyar lira olduğuna ve bu parayla üniversitede çocuk okutmanın mümkün olmadığına dikkat çekilen açıklamada, ülkeye hizmet için gecelelerini gündüzlerine katan, büyük bir özveriyle çalışan vekillerin kafalarının içinin rahat olmasını gerektiği vurgulandı. Açıklamada şu görüşlere yer verildi. "Ülke vekillerden hizmet bekliyor. Çocuklarını okutamamanın üzüntüsü iş performansını olumsuz etkileyeceğini düşünüyor ve çalışan kesim olarak paniğe kapılıyor. Öğretmenler eğitim konusunda son derece hassastır. Öğretmenler eğitim için her türlü fedakarlığı yapma-

ya hazırdır. Eğitim konusunda her türlü fedakarlığı yapmaya kararlı olduğumuzu vekil çocuklarına burs vererek göstermek istiyoruz. Bir öğretmen maaşının yaklaşık 10 katı maaş alan vekillerimizi bu zor durumdan kurtarmak boynumuzun borcudur. Biz öğretmenlere bu fırsatı tanıdığı için vekillere teşekkür ediyoruz."

"Divansız da olmaz Nazım'sız da"

(25 Aralık 2001)

Milli Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu tarafından yapılan açıklamayla başlayan edebiyat ders programının yeniden düzenlenmesi tartışmalarına Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası Eğitim Sen de katıldı. Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer, "divansız da olmaz, Nazım'sız da" sözleriyle tartışmaya katıldı. Dinçer "En az program kadar bu programın öğrenciye nasıl verileceği önemlidir. Eğitim sistemi bilimsel veriler ışığında kökten değiştirilmelidir." dedi.

Metin Bostancıoğlu'nun edebiyat derslerinde çağdaş Türk edebiyatının okutulacağını yönündeki açıklamasıyla başlayan ve kamuoyunda 'liselerde divan edebiyatı okutulmayacak' şeklinde yankı bulmasıyla alevlenen tartışmaya Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer farklı bir boyut getirdi. Dinçer, tartışmanın edebiyat dersleriyle sınırlı olmaması gerektiğini belirtti. Başlayan tartışmayı, kamuoyunun dikkatini Türkiye'deki eğitim sistemine çektiği için olumlu bulduklarını sözlerine ekledi. Dinçer görüşlerini şöyle özetledi:

"Türkiye'de eğitim sistemi bilimsel olmayan, ezberci, çağın gereklerinden ve teknolojik gelişmelerden uzaktır. Öğrenci sınav sıkışıklığında okul yıllarını tamamlamakta, öğrenmek, öğrenmeyi öğrenmek, araştırmak, soru sormak, soruların yanıtlarına ulaşmak yerine, ezberleyerek sınıfları geçmek şeklinde bir sisteme mahkum edilmektedir. Öğrenci bilgi hamalı gibi görülmekte, hayatın içinde hiçbir geçerliliği olmayan bilgileri ezberleme durumunda bırakılmaktadır.

"Divan edebiyatı tartışmasından önce bilimsel yöntem tartışması yapılmalıdır. Bilimsel yöntemler ışığında öğrenciye ders sevdirmeli ve yaşayarak öğrenmesi için zemin hazırlanmalıdır. Eğer bu yapılmazsa, öğrenci divan edebiyatının kalıplarıyla nasıl dalga geçiyor ve kalıpları ezberlemek öğrenciye nasıl anlamsız ve zor geliyorsa, Nazım Hikmet'in müzik ritminde kaleme aldığı şiirleri de aynı akıbete uğrayabilir.

"Divansız da Nazım'sız da olmaz diyoruz ama özellikle edebiyat ve Türkçe ders programlarının öğrenciye kendi dilini öğretme, sözcük dağarcığını zenginleştirme hedefiyle şekillendirilmesi gerekliliğini de vurgulamak gerekliliğinin altını çiziyoruz. Çağdaş Türk edebiyatı ders kitaplarında hak ettiği yeri almalıdır. Eğer bu hak ediş, divan edebiyatının gerilemesini gerektiriyorsa bu yapılmalıdır. Nazım'lar, Yaşar Kemal'ler, Ayla Kutlu'lar, Turgut Uyar'lar, Edip Cansver'ler, Cemal Süreya'lar, Fazıl Hüsni Dağlarca'lar hak ettikleri yere taşınmalı, öğrenciler edebiyatın tarihsel gelişimini öğrenmek için Fuzuli'lere, Baki'lere uğrak vermelidir. Asıl olan öğrencilerin şiirleri not almak için değil, şiir olduğu için ezberlemesidir."

Eğitim Sen, YÖK Başkanı Gürüz ve Milli Eğitim Bakanı Bostancıoğlu'na ateş püskürdü

"Eğitim haraç mezat satılıyor"

(7 Ocak 2002)

*Eğitim Sen Genel Başkanı Dinçer, üniversite harcının arttırılmasına ve kolejlere vergi muafiyeti getirilmesine tepki gösterdi. Dinçer, "YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığı vebal altındadır." dedi.

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası Eğitim Sen siyasi iktidarı, özel okullara kolaylık tanıyarak eğitimde özelleştirmenin önünü açmakla suçladı. Eğitim Sen, YÖK Başkanı Gürüz'ün YÖK Yasa Tasarısı görüşmeleri sırasında, üniversite harçlarının dolar baz alınarak 4.5 kat arttırılmasını istemesinin altında üniversiteleri paralı hale getirme niyetinin yattığını savundu. Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer YÖK ve MEB'in girişimlerini, eğitimin paralı hale getirilmesi olarak değerlendirdi.

TBMM'de görüşülen YÖK Yasa Tasarısında öğrenci harçlarının yükseltilmesini ve harçların dolar baz alınarak 4.5 kat arttırılmasının yer alması ve 625 Sayılı Özel Eğitim Kurumları Yasası'nda değişikliklere gidilerek, kolejlere vergi muafiyeti de dahil pek çok kolaylık getirilmesi tepkiye yol açtı. Gürüz'ün talebi kabul edilirse, üniversite harçları 100 dolardan 450 dolara çıkartılacak. 625 Sayılı Yasa'da yapılacak değişiklikler ise özel okulları yaygınlaşmasını sağlayacak.

Sosyal devlet anlayışında, eğitimin ilköğretimden başlayarak üniversitenin sonuna kadar nitelikli ve parasız olması gerektiğine dikkat çeken Eğitim Sen Genel Başkanı Alaaddin Dinçer, siyasi iktidarın zaten cılız olan sosyal devlet anlayışını tamamen terk etmeye hazırlandığını ifade etti. Dinçer görüşlerini şöyle açıkladı: "YÖK Yasa Tasarısı'nda yapılması düşünülen değişiklikler, üniversiteleri tamamen paralı hale getirecektir. YÖK başkanının dolar baz alınarak harçların 4.5 kat arttırılmasını istemesini anlamak ve kabul etmek olanaklı değildir. YÖK büyük bir aymazlık içindedir. Üniversiteleri paralı hale getirme girişimlerinin böyle açıktan sürdürülmesi, YÖK'ün de bu konuda kararlı olduğunu gösteriyor. O halde aynı kararlılığı eğitimin paralı hale getirilmesine tepki gösteren kesimlerin de sergilemesi gerekiyor. Eğitim Sen olarak öğrenciler, veliler, üniversite çalışanları ve eğitim konusunda hassasiyet içinde olan toplumsal kesimleri üniversitelerin paralı hale getirilme girişimlerini reddetmeye ve bu girişimlere karşı örgütlü bir tepki göstermeye çağırıyoruz. YÖK üniversiteleri ticarethane yapma konusunda nasıl kararlıysa, bizler de üniversiteleri eğitim ve bilim kurumu yapma kararlılığımızı sergilemeliyiz." dedi.

Milli Eğitim Bakanı Bostancıoğlu'nun 625 Sayılı Özel Eğitim Kurumları Yasası'nda değişiklik yapılarak, özel okullara vergi muafiyeti de dahil olmak üzere pek çok kolaylık getirileceği şeklindeki açıklamasına da değinerek, iki değişikliğin birbirini tamamlar ve destekler nitelikte olduğunu savundu. Dinçer bir taraftan üniversiteler paralı hale getirilirken bir taraftan da vakıf okullarına görülmedik şekilde kolaylıklar sağlandığına dikkat çekti. Yapılan değişikliğin özel okulları rahatlatacağını e yeni özel okulların açılmasını teşvik edeceğini vurgulayarak Türkiye'de eğitimi eşitsizlik ve adaletsizliğin belirlediğini, Milli Eğitim Bakanlığı'nın yapmak istediği değişikliklerin

eşitsizliği katmerleştirdiğini savundu. Dinçer "Bostancıoğlu eşitsizliği ve adaletsizliği pekiştiren bir bakan olarak eğitim tarihine geçecektir." dedi. Dinçer Eğitim Sen'in, eğitimin her aşamasının parasız olmasını, okulların ve öğrencilerin bütün ihtiyaçlarının devlet tarafından karşılanmasını savunduğunu sözlerine ekleyerek "yapılmak istenen eğitimin haraç-mezat satılmasıdır. YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığı vebal altındadır" dedi.

Basın toplantıları metinlerinden örnekler

Okullarda kayıt döneminin başlamasıyla ilgili

(19 Ağustos 2001)

Sevgili Basın Emekçileri,

Değerli Konuklar,

Okullarda kayıt döneminin başlaması nedeniyle düzenlediğimiz basın toplantısına hoşgeldiniz. Yeni bir eğitim-öğretim yılı 20 Ağustos 2001 tarihinde öğrenim çağına gelmiş çocukların okullara kaydolmasıyla başlayacaktır.

Kayıt döneminin başlaması aynı zamanda yıllardan bu yana çözülemeyen ve bir kangren halini alan pek çok sorunun yeniden alevlenmesi sonucunu doğuracaktır. Okulların kapanmasıyla birlikte soğumaya bırakılan ateş parlayacak ve en başta da çocuklarını okula kaydettirmek isteyen aileleri yakacaktır.

Kayıt, kitap-kırtasiye, önlük, servis parasıyla start alan yeni dönem, zaten büyük bir ekonomik sıkıntı içinde bulunan insanları altından kalkamayacakları bir harcamayla başbaşa bırakacaktır.

Kayıt sırasında, milyonlarla ifade edilen bir para talep edilmektedir. Bu yıl bu rakamın alt sınırının asgari 10 milyondan başlayacağı düşünülürse ve her yıl yaklaşık 1 milyonu aşkın çocuğumuz okula başladığına göre, kayıt parası adı altında toplanan para trilyonları bulacaktır. Bu bir soygun değil de nedir?

Üzülerek belirtmeliyim ki, bu soygunu, Milli Eğitim Bakanlığı her yıl olduğu gibi bu yıl da seyredecektir.

Bu basın toplantısıyla, eğitim işkolunun 120 bin üyeli en büyük sendikası olan Eğitim Sen'in bu soygunu seyretmeyeceğini ve bir mücadele konusu haline getireceğini vurgulamak istiyorum. Bu soygunu Eğitim Sen durduracak ve ailelere nefes aldıracaktır.

Basınımızın Değerli Çalışanları,

Çocuklarımız yarın, uzun sürecek ve herkes açısından zorlu geçecek bir maratona ilk adımını atacak. Kayıtlı bir öğrenci olarak, eğitim sisteminin olumsuz yönlerine ilk günden başlayarak tanık olacak. Çünkü her kayıt döneminde okul yöneticileriyle veliler, kayıt için istenen para nedeniyle karşı karşıya gelecek ve öğrenciliğe ilk adımını atan çocuk, kendisini bu gerginliğin tarafı sayacak.

Milli Eğitim Bakanlığı her kayıt döneminde, okul yönetimlerinin velilerden kayıt parası istemesinin yasal olmadığını açıklamaktadır. Ancak bu açıklamanın 'yasak savma'dan öte hiçbir anlamı ve yaptırımı olmadığına dikkat çekmek gerekmektedir. Eğitimde ikili bir hayat sürmektedir. Bir tarafta yasalar, yönetmenlikler, bakanlık açıklamaları bulunmaktadır; bir tarafta da okullardaki gerçek hayat vardır. Açıklamaların, gerçek hayatta yerinin olmadığı, uygulama ile açığa çıkmaktadır. Bakanlık yetkilileri hangi yönde açıklama yaparsa yapsın, okul yönetimleri "bağış" adı altında velilerden para almaktadır. Çocuğunu okula kaydettirmek isteyen veli, üstü örtülü tehditler karşısında geri adım atmakta ve "bağış" aşağılara çekebilmek için görevlilerle pazarlığa başlamaktadır.

Sayın Basın Mensupları,

Velilerden para isteyen okul yöneticilerini tek başlarına sorumlu tutmak, onları suçlu ilan etmek sanıyorum ki, eksik bir yaklaşım olacaktır. Sorun daha derindedir ve ülkemizin genel eğitim politikalarıyla yakından ilgilidir. Türkiye eğitimde kelimenin gerçek anlamıyla küme düşmüştür. Örneğin komşumuz Yunanistan'da kişi başına düşen eğitim harcaması 234 dolar, Hollanda 523 dolar, Almanya 810 dolar, Japonya'da 950 dolarken, Türkiye'de 76 dolar'dır.

Bütçeden eğitime ayrılan pay konusunda da aynı uçurum söz konusudur. 2001 bütçesinde eğitime ayrılan pay % 8.1 iken, Senegal'de % 33.1, Meksika'da % 26, Japonya'da % 16.2, ABD'de % 12.4, Fransa'da % 18.1, Almanya'da % 16.4 ve İsviçre'de % 18.7'dir. Daha çarpıcı bir rakam ise bütçeden bir okula düşen paydır. Bütçeden bir okula düşen 105 milyon liradır. Bu kadar parayla bir okulun ihtiyaçlarını gidermek mümkün müdür?

Türkiye "Milli Eğitimini" kendi başına ve sorunlar yumağı içinde bırakmıştır. Sorunlara müdahale etmeyen bakanlığın yaptığı açıklamaların, uyarıların yaptırım gücünün olacağını kim iddia edebilir? Türkiye okul yönetimlerini ve öğretmenleri "tahsil-dar" olmaktan kurtaracak önlemleri bir an önce almalı, okulların içinde bulunduğu çaresizliği gidermeli ve bu soygunu durdurmalıdır.

Eğitim Enternasyonu'nun 3. Kongresi'nde alınan bir kararla, "parasız ve nitelikli eğitim" temel bir insan hakkı olarak kabul edilmiştir. Türkiye'nin de eğitim alanında uluslararası kabullerin gereğini yerine getirmesini, sorunun çözümü noktasında gerekli görüyoruz. Dünyada hiçbir ülke yoktur ki, temel insan hakkı olan "parasız ve nitelikli eğitimi" yurttaşlarına, katkı, kayıt, harç parası ve benzeri isimler altında paralı hale getirsin.

Sevgili Basın Emekçileri,

Kayıt parası ile birlikte başka masraflar da aileleri beklemektedir. Bu yıl okul kitaplarının % 41 oranında zam yapılacağı açıklanmıştır. İlköğretimde 3-5 adet, ortaöğretimde ise 8-9 adet kitap kullanılacaktır. Kullanılacak kitap sayısını ortalama 6 olarak düşündüğümüzde, 15 milyon öğrencinin 90 milyon tane kitap kullanılacağı sonucu or-

Eğitim Sen 2000-2002

taya çıkmaktadır. Bir velinin her bir kitap için ortalama 2.2 milyon ödeyeceğini göz önüne alınırsa, 90 milyon adet kitabın toplam ederi 196 trilyon olacaktır. Bu rakamlardan yola çıkarsak ders kitaplarının öğretimi kolaylaştırıcı araç olmaktan çıkıp büyük rant getirisine dönüşeceği ortadadır.

Kitaba yapılan % 41'lik zam sadece kitapla sınırlı kalmayacak diğer eğitim harcamalarına da yansımaktadır. Okullar açıldığında eğitim harcamaları % 40-50 oranında zamlı olacaktır. Bu bir yönüyle eğitimin paralı hale getirilmesidir.

Eğitim Sen'in yaptığı araştırmaya göre % 41 zamdan sonra kitap, kırtasiye, giyecek harcamalarına kayıt parası, katkı payları vb. gibi diğer giderler eklendiğinde bir velinin yapacağı harcamalar daha da artacaktır.

Eğitim Sen'in yaptığı araştırmaya göre 2001-2002 eğitim-öğretim döneminde Tahmini harcamalar aşağıdadır.

Sınıf	Kitap	Kırtasiye	Giyecek	Diğer	Toplam
				(Çanta, suluk, vb.)	
1.sınıf	8.800.000	8.800.000	75.500.000	25.000.000	118.100.000
2.sınıf	8.800.000	8.800.000	75.500.000	25.000.000	118.100.000
3.sınıf	8.800.000	8.800.000	87.200.000	25.000.000	129.800.000
4.sınıf	12.600.000	11.300.000	98.000.000	38.000.000	159.900.000
5.sınıf	12.600.000	11.300.000	98.000.000	38.000.000	159.900.000
6.sınıf	14.800.000	14.900.000	128.600.000	25.000.000	183.300.000
7.sınıf	15.600.000	15.200.000	129.200.000	25.000.000	185.000.000
8.sınıf	15.600.000	15.200.000	129.200.000	25.000.000	185.000.000
Lise 1	18.150.000	14.000.000	158.600.000	25.000.000	215.750.000
Lise 2	19.600.000	14.000.000	188.000.000	25.000.000	246.600.000
Lise 3	19.600.000	14.000.000	188.000.000	25.000.000	246.600.000

Sevgili konuklar,

Değerli basın çalışanları,

2001-2002 eğitim-öğretim dönemi yarın fiilen başlıyor. 10 Eylül'de de ilk ders zili çalacak. İlk zil aslında sorunların ve sıkıntıların yeniden başlaması anlamına gelecek. Eğitim Sen, ilk zilin eğitimde köklü bir değişikliklerin yapılması için bir ilk adım olmasını beklemekte ve bunun için üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmeye hazır olduğunu duyurmaktadır. Sendikamızın talepleri ve önerileri sorunları aşacak önemdedir.

Yeni sendika yasasının getirdiği bir hüküm çerçevesinde işverenle toplu görüşme masasına oturacağız. Toplu görüşmede ileri süreceğimiz talepler, sistemin yıllardan bu yana bir türlü çözüme kavuşturamadığı konuların çözümünü olanaklı hale getirecek bir şans yaratacaktır.

Yeni dönemin bu ilk basın toplantısına geldiğiniz, Eğitim Sen'in yanında olduğunuz için sizlere teŖekkr ediyorum. Eğitim Sen'in yanında olmak, parasız ve nitelikli bir eğitimin, zgr ve demokratik bir Türkiye'nin yanında olmak demektir.

Alaaddin Dinçer
Genel BaŖkan

Eğitim Sen'in İçişleri Bakanı RŖt Kazım Yücelen'e sunduğu metin.
(13 Ağustos 2001)

Sayın Bakan,

Yeni bir eğitim-ğretim dönemine baŖlayan bu sürecin bütün unsurlarını zorlu günlerin beklediği açıktır. Çünkü eğitim sistemimiz yıllardır çözülemeyen sorunların sıkıŖtırması altında bulunmaktadır. Bu çerçevede yeni bir döneme baŖlarken, sürecin unsurlarına büyük ve önemli görevler dŖtđn belirtmek ve Eğitim Sen olarak sorumluluğumuzun bilincinde olduğumuzu vurgulamak istiyoruz.

Sorumluluğumuzu yerine getirmemizin biricik yolu, katılımcılığın sağlanmasından geçmektedir. İçişleri Bakanlığı, valilik ve kaymakamlıklar ile eğitim iŖkolunda örgütlü sendikalar, öğrenciler ve ailelerin oluŖturduđu örgütlerin demokratik bir zeminde ve eŖit düzeyde kuracağı iliŖki sorunların çözümü yolunda atılacak önemli bir adım olacaktır. Toplumsal ve siyasal kültürümüzde yeterince yer almayan hoŖgr ve barıŖ kültürünün, katılımcılığın yerleŖmesinde önemi bulunmaktadır. Eğitim Sen olarak, bu kültürü alanımızda hayata geçirerek bütün toplumsal kesimlere örnek oluŖturmak amcındayız.

Eğitim sistemini sıkıŖtıran sorunların çözümü noktasında atılacak olumlu adımlar, ülkemizin geleceğini yakından ilgilendirmektedir. Çünkü eğitim, bir ülkenin geleceğini simgesidir. İl, ile ve köylerde bu sorunların yükünü büyük oranda eğitim emekçileri çekmektedir.

Sayın Bakan,

Eğitim Sen, eğitim iŖkolunun ve Türkiye'nin en örgütlü ve yaygın sendikasıdır. Eğitim Sen olarak, 2001-2002 Eğitim-ğretim döneminde sorunlarımızı sizinle paylaŖmak, önerilerimizi size iletmek istiyoruz.

1- Ülkemizin büyük bir ekonomik kriz yaŖadıđının farkındayız. Ancak, farkında olduğumuz bir baŖka nokta da, bu krizde emeği ile geçinen insanlarımızın hiçbir katkısının olmadığıdır. Son ekonomik kriz eğitim alıŖanlarını derinden etkilemiŖtir. Her bir eğitim emekçisi yaklaŖık yüzde 60 daha yoksullaŖmıŖtır. Eğitim alıŖanları geçim derdine dŖmŖ, gelecek kaygısı taŖımaya baŖlamıŖtır. Ne yazık ki, öğretmenini kstren bir sistemle karŖı karŖıyayız. Hükümet bu gidiŖi durduracak önlemleri ivedilikle almalıdır. Eğitim alıŖanlarının ekonomik durumlarında iyileŖtirme yapılmalı, eğitim alıŖanları sefalet ücretinden kurtarılmalıdır.

2- Kamu Görevlileri Sendikaları Yasası'nın çıkmasıyla birlikte, kamuda sendikal hayat yeni bir döneme girmiş bulunmaktadır. Okulların açılma tarihi olan 10 Eylül'den başlayarak, yeni yasanın gereklerini yerine getirme sürecine girmiş bulunuyoruz. Üye yazılımı ile başlayacak örgütlenme kampanyası, propaganda çalışmalarını da içerecektir. Bu noktada, vali ve kaymakamların sendikal çalışmalara kolaylık sağlayacak önlemleri almasını bekliyoruz. Sistemli, düzenli ve demokratik bir tarzda kurulacak ilişki, sıkıntıların önemli bir bölümünün çözülmesini beraberinde getirecektir.

3- Pek çok Eğitim Sen üyesi, gerek demokratik hak ve özgürlüklerini kullandığı için, gerekse de sendikal çalışmalar nedeniyle çeşitli idari soruşturmalara uğramış, disiplin cezalarına çarptırılmış, sürgünle cezalandırılmıştır. Bunun en çarpıcı ve son örneği Hopa ve Mersin'de yaşanmıştır. Bu tür uygulamalar, mülki amir olmaları sebebiyle vali ve kaymakamların sorumluluğunda yapılmaktadır. Çalışma barışını zedeleyen, aile parçalanmalarına neden olan, öğrencileri öğretmensiz bırakan uygulamaların bir an önce sona erdirilmesini istiyoruz. Yer değiştirmelerin geri alınmasını, açılan soruşturmaların durdurulmasını talep ediyoruz. İçişleri Bakanlığı'nın ilgili kurumları uyarak gerekli düzeltmeleri yapacağına inanıyoruz.

4- Yıllardır sendikal hak ve özgürlükler mücadelesi yasalı bir döneme girmiş bulunmaktadır. Ancak emniyet birimleri başta olmak üzere kaymakam ve valilerin sendikamıza, üye ve yöneticilerimize "yasadışı örgüt" gibi görme tutumu sürmektedir. Basın açıklamalarına müdahale edilmekte, gözaltılar olmakta, dayanaksız raporlar düzenlenmektedir. Bu sonuçlar olumsuz görüntülerin yaşanmasına, Türkiye'nin uluslararası düzeydeki saygınlığının zedelenmesine neden olmaktadır.

Bakanlığınızın yapacağı çalışmalar sonucu bu türden uygulamaların durdurulabileceğini, haksızlıkların ve olası keyfiliklerin önlenebileceğini düşünüyoruz. Bu anlamda yasalı dönemi ve bunun gereklerini, emniyet birimlerinin, kaymakam ve valilerin tutumlarını daha hoşgörülü kılacak bir genelgenin yayınlanmasının gereğine inanıyoruz.

Görüşme talebimizin kabul edilmesini, diyalog sürecinin başlaması açısından olumlu bir adım olarak değerlendiriyor, saygılar sunuyoruz.

Eğitim Sen'in Milli Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'na sunduğu metin.
(28 Ağustos 2001)

Sayın Bakan,

Yeni bir eğitim-öğretim dönemine başlıyoruz. Başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere, eğitim-öğretim sürecinin bütün unsurlarını zorlu günler beklediği açıktır. Çünkü eğitim sistemimiz yıllardır çözülemeyen sorunların sıkıştırması altında bulunmaktadır. Bu çerçevede yeni bir döneme başlarken, sürecin unsurlarına büyük ve önemli görevler düştüğünü belirtmek ve Eğitim Sen olarak sorumluluğumuzun bilincinde olduğumuzu vurgulamak istiyoruz.

Sorumluluğumuzu yerine getirmemizin biricik yolu, katılımcılığın sağlanmasından geçmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı, işkolunda örgütlü sendikalar, öğrenciler ve

ailelerin demokratik bir zeminde ve eşit düzeyde kuracağı ilişki sorunların cözümü yolunda atılacak önemli bir adım olacaktır. Toplumsal ve siyasal kültürümüzde yeterince yer almayan katılımcılığı, ilk önce eğitim alanında uygulamak, bütün toplumsal kesimlere örnek oluşturacaktır.

Eğitim sistemini sıkıştıran sorunların cözümü noktasında atılacak olumlu adımlar, ülkemizin geleceğini yakından ilgilendirmektedir. Çünkü eğitim, bir ülkenin geleceğini simgesidir.

Sayın Bakan,

Eğitim Sen, eğitim işkolunun en örgütlü ve yaygın sendikasıdır. Eğitim Sen olarak, 2001-2002 Eğitim-öğretim dönemine ilişkin değerlendirmelerimizi sizinle paylaşmak ve önerilerimizi size iletmek istiyoruz.

1- Ülkemizin büyük bir ekonomik kriz yaşadığının farkındayız. Ancak, farkında olduğumuz bir başka nokta da, bu krizde emeği ile geçinen insanlarımızın hiçbir katkısının olmadığıdır. Son ekonomik kriz eğitim çalışanlarını derinden etkilemiştir. Her bir eğitim emekçisi yaklaşık yüzde 60 daha yoksullaşmıştır. Eğitim çalışanları geçim derdine düşmüş, gelecek kaygısı taşımaya başlamıştır. Ne yazık ki, öğretmenini küstüren bir sistemle karşı karşıyayız. Milli Eğitim Bakanlığı bu durumu durduracak önlemleri ivedilikle almalıdır. Eğitim çalışanlarının maaşlarında ve ders ücretlerinde iyileştirme yapılmalı, eğitim çalışanları sefalet ücretinden kurtarılmalıdır.

Eğitim sisteminde çok ciddi oranlarda alt yapı sorunu olduğu bilinmektedir. Son ekonomik krizle eğitim yatırımları durma noktasına gelmiştir. Genel bütçeden eğitime ayrılan pay, kişi başına yapılan eğitim harcaması, öğrenci sayısıyla derslik ve okul sayısı arasındaki oran gelişmiş ülkeler seviyesine çıkartılmalıdır.

2- "Eğitime Hazırlık Ödeneği" ile ilgili yaptığımız açıklamaları izledik. Eğitim Sen bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı ile benzer düşünmektedir. "Eğitime Hazırlık Ödeneği"nin bir maaş tutarında olmasını talep ediyoruz. Yalnızca öğretmenlere verilen ödeneğin genişletilerek bütün eğitim çalışanlarını (Hizmetli-Memur-Öğretmen ve Üniversite çalışanları) kapsaması gerektiğini düşünüyoruz. Ödenek, 1. Derecenin 4. Kademesindeki bir öğretmenin maaşına eş değerde olmalıdır.

3- Kamu Görevlileri Sendikaları Yasası'nın çıkmasıyla birlikte, işkolumuzdaki sendikal hayat yeni bir döneme girmiş bulunmaktadır. Okulların açılma tarihi olan 10 Eylül'den başlayarak, yeni yasanın gereklerini yerine getirme sürecine gireceğiz. Üye yazılımı ile başlayacak örgütlenme kampanyası, propaganda çalışmalarını da içerecektir. Bu noktada, okul yönetimlerinden sendikal çalışmalara kolaylık sağlayacak önlemleri almasını bekliyoruz.

Bilindiği gibi eğitim işkolunda birden çok sendika bulunmaktadır. Eğitimde yıllar öncesine dayanan ve hala devam etmekte olan kadrolaşmaya bir kez daha dikkat çekmek istiyoruz. İl, ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerini ve okul yöneticilerini tarafsızlığa çağırma ihtiyacı duyuyoruz. Bakanlık yaşanabilecek olumsuzlukları önlemek için bir genelge çıkartmalıdır. Genelge, bir taraftan sendikal çalışmaları rahatlatacak bir taraf-

tan da sendikal arasında eşitsizliğe yol açacak uygulamaları durduracaktır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu noktada hassasiyet göstereceğine inanıyoruz.

4- Yeni sendika yasası, sendikalara işverenle toplu görüşme olanağı sağlamaktadır. Toplu görüşme sürecini olumlu sonuçlandırmanın yolu, eğitimin bütün süreçlerinde sendikaların taraf olarak kabul edilmesinden geçmektedir. 120 bin üyesiyle Eğitim Sen, eğitim sorunlarının çözümü noktasında taraf olmak istemektedir. Sistemli, düzenli ve demokratik bir tarzda kurulacak ilişki, sıkıntıların önemli bir bölümünün çözülmesini beraberinde getirecektir.

5- Pek çok Eğitim Sen üyesi, gerek demokratik hak ve özgürlüklerini kullandığı için gerekse de sendikal çalışmalar nedeniyle çeşitli idari soruşturmalara uğramış, disiplin cezalarına çarptırılmış, sürgünle cezalandırılmıştır. Bunun en çarpıcı ve son örneği Hopa ve Mersin'de yaşanmıştır. Bu tür uygulamaların bir an önce sona erdirilmesini istiyoruz. Yer değiştirmelerin geri alınmasını, açılan soruşturmalardan durdurulmasını talep ediyoruz. Hukuksal dayanağı olmayan bu uygulamalar nedeniyle öğretmenler ve öğrenciler mağdur olmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilgili bakanlıklar nezdinde girişimlerde bulunarak gerekli düzeltmeleri yapacağına inanıyoruz.

6- Eğitim Sen, herkese nitelikli ve kamusal eğitim hakkını savunmaktadır. Bu anlamda, kamuoyunun tepkisini çeken ve neredeyse haraca dönüşen kayıt ve katkı payları toplanma uygulamasının durdurulmasını, temel eğitim ihtiyaçlarını karşılayamayacak durumda olan öğrencilerin masraflarının devlet tarafından karşılanmasını talep ediyoruz.

2001-2002 eğitim-öğretim döneminin başlamasıyla ilgili olarak...

(9 Eylül 2001)

Basınıımızın Değerli Çalışanları,

2001-2002 eğitim-öğretim döneminin başlaması nedeniyle düzenlemiş olduğumuz basın toplantısına hoş geldiniz.

Yarın 10 Eylül 2001. Yarın okullar açılıyor. Çocuklarımız ilk zilin çalmasıyla birlikte, küçücük kalplerinde sakladıkları umutlarını, sevinçlerini geleceğe taşıyacak adımları atmış olacaklar. Okula yeni başlayanlar taptaze duygularının, diğer öğrenciler ise diri tutmaya çalıştıkları değerlerinin heyecanına kapılacaklar.

Eğitim Sen olarak, geleceğimizi emanet ettiğimiz çocuklarımızın hayal kırıklığıyla, umutsuzlukla, karamsarlıkla tanışmasını hiç istemiyoruz. Çocuklarımızın, her şeyin en iyisine layık olduğunu düşünüyoruz. Onlar için bilimsel, demokratik, laik bir eğitim istiyoruz. Eğitim biliminin gerekleriyle örülmüş, uluslararası normlarla desteklenmiş, gerçek anlamda hayata dair bilgilerle donatılmış geliştirici, öğrenmeyi öğretici, ezberci değil araştırmaya yönelik bir eğitim ve öğretimden yana olduğumuzu söylüyoruz.

Sayın Basın Mensupları,

Eğitim sistemimiz, çocuklarımızın güvenini kıracak, kişilik gelişimini bastırarak,

yaratıcılıklarının ve yeteneklerinin açığa çıkmasını engelleyecek, demokrasi ve hoşgörü kültürünün oluşmasını önleyecek bir zemine oturmuş bulunmaktadır.

Eğitim Sen'de bir araya gelen eğitim emekçileri, idealist eğitimciler, anne ve babalar, eğitim konusuna duyarlı tüm toplumsal kesimler eğitime yön veren, eğitim politikalarını belirleyen anlayıştan rahatsızdır.

Çocukların, başka ülkelerde yaşayan çocuklardan bir farkının olmadığına ve en az onlar kadar bir eğitimi hak ettiğine inanıyoruz. Eğitim Enternasyonali'nin verilerine göre ülkemiz eğitimde hiç iç açıcı bir durumda değildir. Sizlere sunduğumuz dosyadaki bilgiler, ortada gerçek anlamda bir "acı tablo" olduğunu göstermektedir.

Aynı acı tablonun bir diğer unsuru, öğretmenler, üniversite çalışanları, memurlar, teknisyenler, hizmetlilerdir. Çocuklarımızla aynı kaderi paylaşan eğitim emekçileri sefalet ücretine mahkum bir hayat sürmektedir. Bir eğitim emekçisinin aldığı ücret yoksulluk sınırının altında kalmıştır. Sosyal ve özlük haklarını kullanmada sınırlamalarla karşılaşmakta ve gelecek kaygısı yaşamaktadır. Eğitim emekçisi adeta mesleğine küsmüş görünmektedir.

Eğitim işkolunun en güçlü ve yaygın örgütlülüğü olan Eğitim Sen, ücretlerin insanca yaşayacak bir düzeye çıkartılması, sosyal ve özlük hakların genişletilmesi ve gelecek kaygısını ortadan kaldıracak düzenlenmelerin bir an önce yapılması için ısrarcıdır.

Sevgili Basın Mensupları,

2001-2002 eğitim-öğretim dönemi geçen yıllardan devraldığı sorunlarla başlıyor. Dosya kapsamında geniş olarak ele aldığımız sorunları burada bir kez daha vurgulamak ihtiyacı duyuyoruz. Eğitim sorunlarını şöyle özetleyebiliriz:

Eğitim emekçileri sefalet ücreti almaktadır. Geçen yıl 433 dolar maaş alan _ derecedeki bir öğretmenin maaşı bu yıl 283 dolara kadar gerilemiştir.

Eğitime Hazırlık Ödeneği'nin bu yıl 115 milyon lira olacağı açıklandı. Eğitim Sen ödeneğin, _'ündeki bir öğretmenin maaşı kadar olmasını ve tüm eğitim çalışanlarını kapsamasını talep ediyor.

Eğitim emekçilerinin ekonomik, sosyal ve özlük durumları ile ilgili sorunlar varlığını korumaktadır.

Öğretmen açığı devam etmektedir. Bu yıl ataması yapılan 26 bin öğretmen ihtiyacı karşılamıyor. Özellikle edebiyat, İngilizce, rehberlik, sınıf öğretmenliği ve okul öncesi öğretmenliği açıkları bulunmaktadır.

Öğretmenlerin lojman, servis, sosyal donatı alanlarına duyduğu ihtiyaç devam etmektedir.

Norm kadro uygulamasının yol açtığı karışıklık ve mağduriyet devam etmektedir.

Ders kitapları eğitimin kanayan yarasıdır. Ders kitapları ırkçı, gerici, cins ayrımcı

bir içeriktedir. Pahalıdır ve kalitesiz basılmaktadır. Kitaplar eğitim aracı olmaktan çıkmış bir rant aracı haline gelmiştir.

Eğitim nitelikli olmaktan ve yönlendirmekten uzaktır. Programlar bilimsel, aydınlanmacı ve geliştirici değildir.

Kayıt sırasında ailelerden alınan para yine sorun yaratmıştır. Para istenmesi ailelerle okul yöneticilerini karşı karşıya getirmekte ve aileler okuldan soğumaktadır.

Kayıt parası, harç, katkı payı, kitap-kırtasiye-önlük-servis vs. giderler eğitimi paralı bir hale getirmiştir. İlköğretimde bir öğrencinin masraflarının alt sınırı 250 milyona dayanmıştır.

Eğitim yatırımları durma noktasına gelmiştir. Okul ve derslik ihtiyacı bulunmaktadır.

Sınıflar kalabalıktır. Büyük kentlerde sınıflar ortalama 50-60 kişiliktir. 8 yıl uygulamasının hedefleri arasında yer alan 30 kişilik sınıf gerçekleştirilememiştir.

Yine hedefler arasında bulunan bilgisayarlı, laboratuvarlı eğitime ulaşamamıştır.

Okullarımızda, öğrenciyi araştırmaya teşvik eden bölümler (laboratuvar, kütüphane, iş atölyesi vb.) yetersizdir.

Okulların geçen yıllardan kalma elektrik, su, yakıt, telefon borçları bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanı bu sorunun çözüleceğini belirtiyor. Eğitime ayrılan bütçeden okul başına 105 milyon lira düştüğü dikkate alınrsa, genel geçer çözümlerin bir süre sonra okulları aynı sorunla karşı karşıya bırakacağı görülmelidir. Eğitim Sen, okulların tüm masraflarının devlet tarafından karşılanmasını istiyor.

Okul öncesi eğitimdeki okullaşma oranı yetersizdir. İkili eğitim 11 bin, birleştirilmiş sınıflı eğitim 17 bin okulda sürmekte ve bu uygulamaların neden olduğu sorunlar varlığını korumaktadır Taşınabilir eğitimin neden olduğu sorunlar giderilememiştir.

Doğu ve Güney doğu bölgesinde hala kapalı okullar bulunmaktadır.

Sevgili Arkadaşlar,

Eğitim Sen sorunları tespit etmiştir ve sistemi sorgulamaya hazırdır. Eğitim Sen, eğitim sorunlarıyla ilgili kamuoyunu bilgilendirmek ve çözüm önerilerini kamuoyu karşısında tartışmak istiyor. Yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcilerinin sendikamızın görüş ve önerilerine göstereceği hassasiyet, eğitim sisteminin köklü bir biçimde sorgulanmasını getirecek, toplumsal hassasiyetin açığa çıkmasını sağlayacaktır.

Değerli Basın Emekçileri,

Mevcut sorunların yanında, eğitimde bu yılın esas mücadele gündemini, herkese nitelikli ve kamusal eğitim hakkı tanınması, eğitimde özelleştirme ve sözleşmeli öğret-

men uygulamasının durdurulması oluşturacaktır. Eğitim Sen m¼cadele hattını bu çerçeveye giren sorunlar ve alt başlıklarıyla oluşturacaktır. Eğitim Sen, yeni yasaya göre işverenle oturacağı toplu görüşme hakkını toplu sözleşme hakkı olarak algılayıp, taleplerini eğitimin niteliğinin yükseltilmesi ve devlet güvencesi altına alınması, eğitimin paralı hale getirilme girişimlerine son verilmesi ve sözleşmeli öğretmen uygulamasının durdurulması gibi noktalara odaklayacaktır.

Eğitim sürecinin vazgeçilmez bir unsuru olan eğitim emekçileri, Eğitim Sen çatısı altında örgütlenerek, eğitimi içinde bulunduğu cendereden kurtarma kararlılığını ortaya koymuştur. Eğitim Sen, eğitim sürecine dahil bulunan ve ülkenin geleceğı için eğitim ve öğretimin öneminin farkında olan tüm vatandaşları, aileleri, eğitim emekçilerini, basını, sivil toplum örgütlerini, demokratik kitle örgütlerini, eğitim sorunları karşısında hassas olmaya çağırıyor. Herkese büyük görevler düştüğüne vurgu yapıyor. Unutmayalım, eğitime göstereceğimiz hassasiyet, ülkemizin geleceğine duyulan hassasiyettir.

Alaaddin Dinçer
Genel Başkan

5 Ekim 2001 Dünya Öğretmenler G¼nü ile ilgili olarak...

(4 Ekim 2001)

"Öğretmenler yoksulluk ve savaş kışkacında"

Basınımızın Değerli Çalışanları,

5 Ekim Dünya Öğretmenler G¼nü nedeniyle düzenlediğimiz basın toplantısına hoş geldiniz.

5 Ekim dünya öğretmenlerinin birlik ve dayanışma günüdür. Öğretmenlerin örgütlü mücadelesi açısından önemli bir gündür. Öğretmenin hak arama ve hakları koruma çabasında bir mihenk taşıdır. Öğretmenin toplum içindeki saygınlığının pekişmesi ve nitelikli eğitimin saygın bir unsuru olma talebinin yankısıdır. Bütün toplumları bağlayan, öğretmen örgütlerinin uyması gereken kuralların evrensel hükümlere bağlandığı günün adıdır.

Türkiye'de eğitim emekçileri 5 Ekim Dünya Öğretmenler G¼nü'nü kutlamaya hazırlanıyor. Öğretmenlik mesleğı açısından uluslararası genel kabullerin simgesi sayılan 5 Ekim'e, Türkiye'deki öğretmenler her gün biraz daha zorlaşan ekonomik, demokratik ve mesleki sorunlarla 'merhaba' diyor.

Sayın basın mensupları,

Değerli Konuklar,

ILO ve UNESCO ortaklaşa sürdüğü çalışmalar 1966 yılında meyvesini vermiş, "Öğretmenlerin Statüsüne İlişkin Tavsiye Kararı" başlığıyla bir metin kabul edilmiş ve

5 Ekim o günden bu yana öğretmenlerin ve öğretmen örgütlerinin ulusal ve uluslararası alandaki eğitim politikalarını, hak ve sorumluluklarını hükme bağlamıştır.

Türkiye "Tavsiye Kararı"nı imzalamıştır. Tavsiye Kararı'ndaki hükümlerin bir yaptırımı olmadığı biliniyor. Kararı imzalayan ülkeler ancak ahlaki açıdan sorumlu tutulabiliyor. 2001'in 5 Ekim'inde bir kez siyasi iktidarı imzasının arkasında durmaya çağırıyoruz. Türkiye ahlaki sorumluluğunu yerine getirmeli, eğitimin, eğitim emekçilerinin sorunlarını çözme noktasında adım atmalıdır.

Değerli Basın Emekçileri,

Öğretmenler bütün dünyada, 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü'nü kutlamaya hazırlanıyor. Türkiye'deki ve diğer ülkelerdeki öğretmenler 2001 yılının 5 Ekim'ine yoksulluğun ve savaşın kıskacında giriyor.

Ne yazık ki 2001 yılının 5 Ekim'ini bütün dünya öğretmenleri ve öğretmen örgütleri savaş kaygısıyla karşılıyor. Çünkü dünya savaşın eşiğine gelmiş bulunuyor. Savaş çığlıkları, 5 Ekim'de dile getirilecek talepleri bastırıyor. Bu yüzden 5 Ekim'in, bir taraftan mesleki hak ve çıkarları koruma çabasının simgeleştiği bir gün olarak değerlendirilmesi, diğer taraftan da savaşa karşı barışın bayraklaştırıldığı bir gün olarak algılanması gerekiyor.

Çünkü savaş, eğitim sürecinin asli unsurlarından birisi olan çocuklarımızda derin ve onarılması mümkün olmayan izler bırakıyor. Savaş önce çocukları vuruyor. UNICEF'in tespitlerine göre; son 10 yıl içinde yaşanan savaşlar nedeniyle 2 milyon çocuk katledildi, 6 milyon çocuk yaralandı veya ciddi biçimde sakat kaldı, 12 milyon çocuk ise evinden, ailesinden oldu. Savaş bölgesinde eğitim ve öğretimin yapılamaz hale geldiği, ailelerin çocuklarını okula göndermediği, öğretmenlerin görev yerlerine gitmediği ve okul binalarının ya harabeye döndüğü ya da askerler tarafından kullanıldığı belirlendi. UNICEF'in çalışması, savaşın eğitim sürecini çocuklar, öğretmenler, aileler de dahil olmak üzere her açıdan olumsuz etkilediğini gözler önüne seriyor.

Savaş harcamaları için ayrılan paranın eğitim, sağlık gibi insanın temel ihtiyaçlarını karşılayacağı da bir başka gerçeklik olarak karşımızda duruyor. Savaş ve silahlanma politikası halkların daha da yoksullaşmasına neden oluyor. Dünyadaki çocukların durumu ile ilgili veriler biz öğretmenleri belki de toplumun diğer kesimlerinden daha çok etkilemektedir. Dünyada okul çağına gelen 800 milyon çocuk eğitim olanağı bulamıyor ve 250 milyon çocuk okul yerine işe gönderiliyor. Bütün bu tespitler, öğretmen örgütlerinin savaşa karşı çıkması, barış istemesi için yeterlidir. Savaşlar, çocuklara ve eğitime vereceği zarardan daha çok insanlığın bir bütün olarak yok olup gitmesine yol açacak sonuçlar doğurmaktadır.

Değerli Basın Emekçileri,

Eğitim Sen Eğitim Enternasyonalisi'nin üyesidir ve Avrupa Bölge Yönetim Kurulu'nda yer almaktadır. Avrupa Bölge Yönetim Kurulu'nun 1 Ekim 2001 tarihli son

toplantısında yaklaşan savaş tehlikesine dikkat çekildi. Avrupa Bölge Yönetim Kurulu, dünyanın çok kültürlü, çok dinli yapısının korunması ve geliştirilmesi, ABD'ye yapılan saldırının kültürler ve dinler arası bir çatışmaya yol açmasının önüne geçilmesi, kültürlerarası diyaloga önem ve özen gösterilmesi, Müslüman ülkelerdeki öğretmen örgütleriyle işbirliğinin ve diyalogun artırılması, Türkiye'nin bu ilişkinin geliştirilmesinde aktif görevler üstlenmesi, TV ekranlarına yansıyan savaş ve şiddet görüntülerinden derinden etkilenen çocukları korumak amacıyla, bu tür yayın yapan ilgili devlet ve kurumların uyarılması şeklinde kararlar aldı. Eğitim Sen, bu çerçevede girişimlerde bulunacak, barış ve hoşgörü kültürünün yaygınlaştırılması için çaba harcayacaktır.

Sayın Basın Çalışanları,

Eğitim Sen tüm toplumları, bütün insanlığı 'savaşa taraf olma' sıkıştırmasını reddetmeye çağırıyor. Eğitim Sen, insan hayatına, çocuklara, kültürlere, doğanın korunmasına duyarlılık gösteren bir örgüt olarak ABD'de binlerce insanın ölmesine yol açan saldırıyı kınıyor. Bu saldırıyı ileri sürerek dünyayı topyekün bir savaşın eşiğine getiren anlayışı reddediyor. Eğitim Sen bir kez daha savaşa değil, eğitime bütçe ayrılması çağrısında bulunuyor.

Yakın tarihinde savaş görmüş bir ülkedeki öğretmen örgütü olarak, savaşın neye ve nelere mal olduğunu çok yakından bildiğimizi belirtmek istiyorum.

Çocukların ve ülkenin geleceği konusundaki duyarlı olan öğretmenler ve onların örgütü Eğitim Sen, savaşa karşı barış; kin, nefret ve öç almaya karşı hoşgörü ve sevgi çağrısında bulunuyor. 5 Ekim'i nitelikli eğitim ve barış talebiyle taçlandırmak istiyor.

Alaaddin Dinçer
Genel Başkan

Öğretim Elemanları Sendikası (ÖES)'in Eğitim Sen'e katılımıyla ilgili olarak...

(20 Ekim 2001)

Sayın Basın Mensupları,

Öğretim Elemanları Sendikası (ÖES)'in Eğitim Sen'e katılımıyla ilgili olarak düzenlenen basın toplantısına hoş geldiniz.

Bugün, hem kamu emekçilerinin hem de özel olarak eğitim emekçilerinin sendikal hak ve özgürlükler mücadelesinde önemli bir gün olarak tarihe geçecektir. Bugün ne güzel ki, ayrılığın değil, birliğin, bir olmanın mutluluğunu paylaşmak için bir araya geldik.

Bu birleşme, yeni sendika yasasının kabul edilmesinden sonra gerçekleşmiş gibi görünse de, eğitim emekçileri bunun tarihi birleşmeyi açıklamada yeterli olmadığını düşünmektedir. ÖES ile Eğitim Sen arasında özgürlük, adalet ve demokrasi mücadelesinin tarihsel gelişiminden doğan bir dostluk ve birliktelik söz konusudur. Bu dostluk ve dayanışman TÖS, Töb-Der', Tüm Üniversite, Akademi ve Yüksek Okul Asistanları Birliği (TÜMAS), Eğit-Der, Eğitim-İş, Öğretim Elemanları Derneği'nden güç almaktadır. 1970'li yıllarda eğitim sürecinin farklı noktalarında bulunan örgütlerimiz de-

mokrası sürecinde aynı kaderi paylaşmışlar, aydınlanma yolunda nice sıkıntılar çekmişler, nice kayıplar vermişlerdir.

Bugün emekten, demokrasiden, eşitlikten yana güçlerin birleşmesi, ortak zeminlerde bulunması neredeyse bir zorunluluk haline gelmiştir. Türkiye'nin geleceğine dair kaygılar taşıyan her kurum, her birey bu kaygıyı umuda çevirmek için bir araya gelmek, ortak hareket etmek noktasında duyarlı davranmalıdır. Eğitim Sen ve ÖES'in attığı bu adımı demokrasi süreci açısından tarihi bir adım olarak değerlendirmek gerekmektedir. Eğitim Sen ve ÖES birleşmesi bilimsel, demokratik, laik bir eğitim için, nitelikli ve kamusal eğitim hakkı için itici güç olacak; bağımsız, demokratik ve özgür bir Türkiye'nin savunusu güç kazanacaktır.

Değerli Basın Emekçileri,

ÖES, 13 Ekim 2001 tarihinde kongresini toplayarak Eğitim Sen'e katılma kararı aldı. ÖES, binlerce üyesiyle sendikamıza katıldı. Geçen dönem örgütlenme kampanyasını "Kardeş kalbin kapısı sizlere açık" çağrısıyla başlatmıştık. Bu çağrımıza ses veren ve kardeş kapısını aralayıp içeri giren ÖES'li arkadaşlarımıza hoşgeldiniz diyoruz. Şimdi hep birlikte ve daha donanımlı olarak eğitim emekçilerinin mücadelesine bayrağını daha yukarıya kaldıracacağız. Eğitim Sen güneşinin etrafında herkes eşit bir biçimde yer alacak, Eğitim Sen katılımının ve demokratik işleyişin güzel örneklerinin sergilendiği bir örgüt olacaktır.

Bu birleşmeyle Eğitim Sen'in sorumluluklarının kat be kat arttığını vurgulamak gerekmektedir. Eğitim Sen yaklaşık 700 bin insanın çalıştığı eğitim işkolunda örgütlenmek ve yetkiyi almak sorumluluğuyla karşı karşıyadır. Eğitim Sen, bütün eğitim emekçilerini bünyesinde toplayacak bir örgütsel atılım içine girecek potansiyeli bünyesinde taşımaktadır. ÖES'in katılımı bu potansiyelin daha işlevsel kullanılmasını sağlayacak bir şans doğuracaktır.

Bütün bu nedenlerle, mevcut zeminimizi farklılaştırıp daha verimli bir hale getirecek olan bu katılımı sıradan bir birleşme olarak değerlendirmiyoruz. ÖES'liler Eğitim Sen'e taze kan taşıyacak, yeni bir soluk olacak, eğitim ve bilim emekçilerinin örgütü olan sendikamızın, bilim ve aydınlanma yolunda yürüttüğü mücadele güçlenecektir.

Alaaddin Dinçer
Eğitim Sen Genel Başkanı

2002 bütçesinden eğitime ayrılan pay ile ilgili olarak...

(24 Ekim 2001)

"Devlet eğitimi gözden çıkarttı. Bütçeden eğitime ayrılan pay düşürüldü."

Sayın Basın Mensupları,

2002 Bütçesinin eğitime yansıyan boyutlarını değerlendireceğimiz basın toplantısına hoş geldiniz.

Hoş geldiniz ama ne yazık ki, sizlere hoş ve güzel Őeylerden söz etmeyeceğim. Eğitim işkolunda örgütlü bir sendikanın genel başkanı olarak, eğitime dair i rahatlatacak, geleceğe güvenle bakmamızı sağlayacak gelişmelerden söz etmek isterdim. Ancak, bu alanda yaşanan sıkıntılar bizleri olumlu düşünmekten alıkoymaktadır. Bizlerin ve sizlerin duyarlılık gösterdiği eğitim konusu ülkemizin geleceğini etkileyip belirlediği için sorumluluklarımız daha da artmaktadır.

"Ne ekersen, onu biçersin" sözü eğitim ile birlikte düşünülünce ortaya ne yazık ki karamsar bir tablo çıkmaktadır. Yıllar itibariyle eğitimle ilgili karamsar tablo çizilmiş ama bu sonuç yöneticiler üzerinde uyarıcı bir etki yaratmamıştır. Bugün çizeceğimiz karamsar tablonun da yöneticiler üzerinde etki yaratacağını düşünmek sanıyorum ki, ham bir hayal olacaktır. Çünkü yıllardan bu yana Eğitim Sen, zerine düşün sorumluluğu yerine getirerek, derin bir uykuda olan sorumluları uyandırmaya çalışmış ancak başarılı olamamıştır.

Değerli Basın Mensupları,

Ülkemizin geleceği gzgre göre heba edilmektedir. Çünkü 2002 bütçesi göstermektedir ki, ülkeyi yönetenler eğitimi gözden çıkartmıştır.

Bugün Türkiye'de eğitim yılı ortalaması yüzde 3.6'dır. Gazeteci-yazar Mehmet Altan bu durumu "Hepimiz ilkokul ten terkiz." sözüyle tartışmaya açtı. Evet, bizler, sizler, Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileri, Cumhurbaşkanı, Başbakan, bakanlar, milletvekilleri, bir bütün olarak hepimiz, ilkokul ten terkiz.

3.6'lık oran eğitimde, sporda, sosyal ve kültürel aktivitelere, bilimde, sanatta, tıpta neden dünya ortalamalarından çok geri kaldığımızı açıklamaya yetmektedir. Avrupa Birliği süreciyle birlikte başta anayasa olmak üzere anti demokratik yasalarda çeşitli düzeylerde değişiklik yapmaya çalışan ve bu nedenle ülke içinde gerginlikler yaşayan Türkiye'nin asıl gerginliği eğitim alanında yaşaması gerekmiyor mu? AB ile uyum adımının önce eğitimin uyumlu hale getirilmesiyle atılması gerektiğini belirtmem, yüzde 3.6'lık eğitim oranı sabit kaldığı sürece uyum adı altında yapılan değişikliklerin farklı uyumsuzlukları doğuracağına dikkatlerinizi çekmem gerekiyor.

2002 bütçesinden anlaşılıyor ki, ilkokul ten okulu terk etmiş yöneticiler, kendilerinden sonra gelen kuşakların da aynı kaderi paylaşmasını istiyorlar. Yoksa nasıl açıklanabilir; 2002 bütçesinde eğitim payının yüzde 7.4'te bırakılması...! Yoksa nasıl açıklanabilir; 2005 yılında 5 milyon gencin niversite kapısına dayanacağı bugünden belligen yöneticilerin vurdumduymaz tavırları...

Değerli Basın Emekçileri,

2001 bütçesinden eğitime ayrılan pay yüzde 8.1'di. Bu pay 2002 bütçesinde 7.4'e kadar gerilemiştir. Şimdi ülkeyi yönetenler, eğitim bütçesinin arttığını söyleyerek kamuoyunda yanılığya yol açıyorlar. Doğrudur: 2001 yılında 4 katrilyon 46 trilyon lira olan bakanlık bütçesi, bu yıl 7 katrilyon 460 trilyon 991 milyar liraya yükseldi. Ancak

2001 yılında ekler hariç 50 katrilyon olan genel bütçe, 2002'de 98.1 katrilyon ulaştı. Bütçedeki genel artış tabii ki tek tek kalemlere yansiyacaktır.

Görüldüğü gibi yöneticiler şark kurnazlığına başvuruyor. Yıllardan bu yana eğitimin sorunlarıyla içiçe yaşayan eğitim emekçilerinin, bu şark kurnazlığını yutmayacağını belirtmek istiyorum. Üzerinde durulması gereken genel bütçe içindeki eğitimin payıdır. Bütçeden eğitime ayrılan pay konusunda Türkiye ile dünya ülkeleri arasındaki uçurum her geçen gün biraz daha açılmaktadır. Türkiye'de eğitime ayrılan pay yüzde 7.4 iken Senegal'de % 33.1, Meksika'da % 26, Japonya'da % 16.2, ABD'de % 12.4, Fransa'da %18.1, Almanya'da % 16.4 ve İsviçre'de % 18.7'dir.

Değerli Basın Çalışanları,

7.4'lük payın yaklaşık yüzde 85'i personel giderleri için ayrılmaktadır. Bütçe verilerine bakıldığında ve personel giderleri çıkarıldığında geriye 992 trilyon 690 milyarlık bir dilim kalmaktadır. Şimdi, yaklaşık 1 katrilyon para ile okulların her türlü ihtiyacı karşılanmaya çalışılacaktır. Daha doğrusu karşılanamayacaktır. Bu para ile yeni okul ve derslik yapımı gerçekleştirilecek, tadilat, tamirat, boya işleri tamamlanacak, kırtasiye ve eğitim için gerekli araç-gereçler karşılanacak, 8 yıllık eğitimde var olan bilgisayarlı eğitime geçilmesi için bilgisayarlar alınacak, sosyal ve sportif etkinlikler için yatırımlar yapılacak, elektrik, su, yakıt faturaları ödenecektir. Bütün bu kalemlerin karşılanmasının olanağı yoktur. Zamana yayılarak karşılanması da olanaklı değildir. Bu durum ise her geçen yıl sorunların ve gereksinimlerin katlanarak artmasına yol açmaktadır.

8 yıllık eğitimin ana hedeflerinden birisi de 30 öğrencili sınıflardır. Bugün öğrenci sayısı 16 milyona dayanmıştır. Kaba bir hesaplama 30 öğrenci kapasiteli yaklaşık 500 bin derslik bulunmalıdır. Mevcut derslik sayısının 350 bin civarında olduğu düşünülürse, yaklaşık 150 bin dersliğe ihtiyaç bulunduğu görülecektir. Yalnızca ihtiyaç olan derslik sayısı bile eğitime ayrılan payın ne kadar yetersiz olduğunun kanıtıdır.

Sayın Basın Mensupları,

Türkiye geçen hafta basına yansıyan bir haberle sarsıldı. Eğitime Katkı Payı adı altında toplanan paranın eğitime aktarılmadığı anlaşıldı. 20 Ekim 2001 tarihinde gazetelerin yazdığına göre Milli Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu toplanan paranın bir kısmının Başbakanlık ve Sağlık Bakanlığı'na aktarıldığını doğruladı. Gazete haberlerine göre bu paranın yüzde 48'lik kısmı başka kaynaklara aktarılmış durumda. Bu, hem vatandaşları kandırmak anlamına geliyor hem de ülkeyi yönetenlerin eğitime bakış açısını daha net ortaya koyuyor. Eğitime yön verenlerin eğitim diye bir derdinin olmadığını söylemek zorundayım. Eğitim diye bir derdi olmayan anlayışın gelecek diye bir derdi de olamaz. Eğitim politikalarını belirleyenler, çocuklarımızın geleceğini güvencesiz bırakarak ülkenin yarınlarını karartmaktadır.

Ülkeyi yönetenlerin, Türkiye'nin geleceğini nerede aradığını anlamamız bakımından bir diğer çarpıcı durum ise bütçeden Diyanet İşleri Başkanlığı'na ayrılan paydır.

Diyanet Bütçesi 6 bakanlığın bütçesine eşittir. Bu yıl devlet Diyanet'e yarım katrilyonluk bütçe ayırdı. Diyanet bütçesi; Çevre Bakanlığı bütçesinin 18 katı, Enerji bakanlığının 6 katı, Çalışma Bakanlığı bütçesinin 9 katı, Ulaştırma Bakanlığı bütçesinin 4 katı, Turizm Bakanlığı bütçesinin 3.5 katı, Kültür Bakanlığı bütçesinin 2.5 katı, Sanayi bakanlığı bütçesinin 5 katı, Orman Bakanlığı Bütçesinin 3.5 katı, Bayındırlık Bakanlığı bütçesinin 2 katıdır.

Türkiye geleceğine dair kararı vermiş görünüyor. Türkiye'nin bilimde, sanatta, sporda, teknolojiye gelişmiş ülkeler düzeyini yakalayabilmesinin tek yolu olan eğitime yatırım yapmak yerine Diyanet İşleri Başkanlığı'na yatırım yapmayı tercih ettiği anlaşılıyor.

Bir karar da bizlerin vermesi gerekiyor. Laik, bilimsel ve demokratik eğitimden yana olan, özerk ve demokratik üniversite isteyen eğitimcilerin vereceği karar Türkiye'nin geleceğini kimin belirleyeceğine dair tartışmalarda alacağımız sonuçlar toplumun geleceğe güvenle bakmasını sağlayacaktır. Eğitim bileşenlerinin taraf ve karar konusunda ısrarcı olması bağımsız, demokratik ve özgür Türkiye'nin ilk adımı olacaktır.

Değerli Basın Emekçileri,

Eğitim sürecinin son adımı olan üniversiteler ilköğretim ve ortaöğretimle aynı sorunu yaşamaktadır. Üniversitelerimiz büyük ekonomik sıkıntılar içindedir. Basına yansıyan açıklamalardan anlaşılıyor ki, bırakalım bilimsel çalışmalar için kaynak ayrılmasını üniversite yönetimleri elektrik, su paralarını bile ödeyemez durumdadır. görmektedirler.

Üniversiteler, ihtiyaçlarını karşılayabilmek için 2002 bütçesinden 2.5 katrilyon talep etmişler ancak 1.3 katrilyon alabilmişlerdir. Bu payla sorunların giderilmesi, ihtiyaçların karşılanması olanaklı değildir. Kaynak yokluğundan üniversitelerde araştırma yapılamamaktadır. Yükseköğretime ayrılan ödeneğin Gayrisafi Milli Hasıla (GSMH) içindeki payı da istenilen seviyede değildir. Yükseköğretime ayrılan ödeneğin GSMH içindeki payı 1990'da 2 trilyon 505 milyar lirayla 0.56 iken, 2001 yılında bu rakam 1 katrilyon 364 trilyon 910 milyar lirayla 0.88 oranındadır. Oysa öğrenci sayısı katlanarak artmakta, ihtiyaçlar paralel olarak çoğalmaktadır. Bilimsel gelişmenin gereği olan araştırmalar için ayrılan fonlar her yıl azaltılmaktadır. Son ekonomik krizle beraber fonların tamamen devredışı bırakılması gündeme getirilmiştir.

Eğitime yön verenler, yüksek öğrenimi, eğitimin paralı hale getirilmesinin ilk adımı olarak görüyorlar. Devlet üniversiteleri elektriksiz, susuz bırakılırken vakıf üniversitelerine trilyonlar akıtılmaktadır.

Sayın Basın Mensupları,

2002 bütçesinin büyük bir bölümü iç ve dış faiz ödemelerine gidecek. Bu, 2002'de çalışanların mağdur olması, başta eğitim olmak üzere yatırımların durması anlamına geliyor. Buradan hükümete çağrıda bulunuyorum: Bir kez olsun cesaretli bir adım

atın, bir kez olsun günü kurtarma anlayışından sıyrılıp yarınlara yatırım yapın. İç ve dış borçlar faizleriyle birlikte silin; bu kaynağı eğitime ve sosyal devlet harcamalarına ayırın.

Bütçeden faiz ödemeleri için ayrılan payın yüzde onluk bir bölümünün bile eğitim yatırımlarına aktarılması durumunda sorunların büyük bir bölümü çözülebilecektir. Bu payın yüzde onluk bölümü olan 4.6 katrilyonun eğitime ayrılması durumunda 710 bin eğitim çalışanın maaşı 1.5 kat artacaktır. Ayrıca, 25 milyardan 184 bin lojman; 750 milyardan 30 derslikli 6 bin 133 okul ve 1.5 trilyondan 3 bin 066 yurt yapılabilecek; 1.5 milyardan 3 milyon 066 bin bilgisayar, 2.5 milyardan 1 milyon 84 bin baskı makinesi ve 25 milyardan 184 bin servis aracı alınabilecek; 6 milyardan 766 bin öğrencinin okul gideri; 500 milyondan 9 milyon 200 bin öğrencinin bursu; 500 milyondan 9 milyon 200 bin öğrencinin eğitim giderinin karşılanabileceği görülecektir.

Değerli Basın Emekçileri,

Cumhurbaşkanlığı ile hükümet arasında bir süredir devam eden ve kamuoyuna "referandum krizi" olarak bilinen gelişmeyle ilgili olarak eğitim emekçilerinin de bir çift sözü bulunmaktadır. Emekçilere sefalet ücretini uygun gören milletvekilleri kendileri için kıyak emekliliği çıkartmakta ve maaşlarına 800 milyon zam yapmakta hiçbir sakınca görmemişlerdir. Maaşlarına zam yapmalarının biz emekçiler açısından da hiçbir sakıncası yoktur. Çünkü ne milletvekillerinden ne de siyasi iktidardan bir beklentimiz kalmamıştır. Bir gazetemiz milletvekillerine "Yazıklar olsun" demişti. Biz onlara, "yazıklar olsun" bile gerek duymuyoruz.

Tek isteğimiz sandıktan kaçmamalarıdır. Referanduma karşı çıkan siyasi iktidar, referandumun pahalıya mal olacağını ileri sürüyor. Biliyorsunuz, seçimlerde sandık başlarında ağırlıkla öğretmenler görevlendiriliyor. Buradan kamuoyuna söz veriyoruz. Sandık görevlisi olarak bizlere ödenen ücreti almayacağız, yeter ki sandığı halkın önüne getirsinler; yazıklar olsun sözünün gerçek karşılığı sandıkta gizlidir.

Değerli arkadaşlar,

2002'de de Türkiye eğitimi sorunlarıyla başbaşa bırakmıştır. Bu, eğitimin unutulduğu ilk bütçe değildir. Yıllara yayılarak yapılacak bir değerlendirme, Türkiye'yi yöneten siyasi iktidarların eğitime bakış açısının aynı olduğu göstermektedir. Eğitim her zaman ihmal edilmiş, önemsenmemiş, sorunlar görmezden gelinmiştir.

Bugünün Türkiye'si, işte bu anlayışın bir eseridir. Yarının Türkiye'sinin, bugünün Türkiye'sine benzememesini isteniyorsa, hiç vakit kaybetmeden, eğitim hak ettiği noktaya taşınmalıdır. Yarın, gerçek anlamda da çok geç olabilir.

Alaaddin Dinçer'in

Genel Başkan

2001 yılının eğitim ve öğretim açısından değerlendirilmesiyle ilgili olarak...

(28 Aralık 2001)

"2001'de eğitim hayal kırıklığı yarattı"

Sayın Basın Emekçileri,

2001 yılını eğitim ve öğretim açısından genel bir değerlendirmesini yapacağımız basın toplantımıza hoş geldiniz.

Eğitim-öğretim sistemimiz yıllardan bu yana çözülemeyen, çözülemediği oranda da çoğalan sorunlar ve sıkıntıların içinde bunalmaktadır. 2001 yılı ne geçmiş yıllardan farklı olmuştur ne de görünen o ki gelecek yıllar 2001 yılından daha iyi olacaktır.

2001 yılı eğitim ve öğretim açısından sıkıntıların ve sorunların yoğunlaştığı bir yıl olmuştur. 2001-2002 eğitim-öğretim yılı başında tespit ettiğimiz sorunlar aynen varlığını koruyarak 2002 yılına devrolmuştur.

Artık eğitim denince, eğitim sürecinin bütün katılımcılarının hayal kırıklığı akla gelmektedir. 2001 yılı hayal kırıklığının ayyuka çıktığı bir yıl olmuştur.

2001 yılında, Eğitim Sen tarafından dillendirilen ve mücadele konusu yapılan nitelikli, kamusal, bilimsel, anadilde, demokratik, laik bir eğitim talebi karşılığını bulmamıştır. Karşılıksız kalan bir diğer talep de, eğitim biliminin gerekleriyle örülmüş, uluslararası normlarla desteklenmiş, gerçek anlamda hayata dair bilgilerle donatılmış geliştirici, öğrenmeyi öğretici, ezberci değil araştırmaya yönelik bir ders programıdır.

Bugünden yarına eğitim için sonuç alıcı bir adım atılmasının olanaklı olmadığını, yıllardır biriken sorunların bu anlayışla daha yıllarca varlığını koruyacağını söyleyebiliriz. Kamuoyunun beklentisi sistemin ihtiyaç duyduğu radikal değişiklikler için ilk adımların atılmasıdır. Ne yazık ki, bırakalım ilk adımların atılmasını, sistemdeki aksaklıkları giderme, sorunları çözme niyetinin olduğuna dair belirtiler bile görülmemektedir.

Çünkü Türkiye eğitimi gözden çıkartmıştır. Böyle bir tespit, ülkemizde yıllardan bu yana uygulanan eğitim politikasına ve geleceğe dönük hedeflerine bakılınca kolaylıkla yapılabilir.

Bu anlamda 2001 yılında eğitime damgasını vuran olgu mevcut durum değil, yıl sonunda açıklanan 2002 yılı bütçe verileri olmuştur. Bütçe verileri eğitime nasıl bir gelecek biçildiğini açığa çıkartmıştır. 2001 yılında genel bütçe eğitime ayrılan pay 8.1 iken, bu pay 2002 yılında 7.4'e çekilmiştir.

Eğitime dair sorunlar öğretmenleri, eğitim çalışanlarını, öğrencileri ve velileri ortak paydada birleştirecek kadar yoğundur ve iç içe geçmiş durumdadır. Aslında eğitim, Türkiye'nin dramatik yönünü ifade etmekte, dünya ülkeleri arasındaki yerini belirlemede ve geleceğe dair yönelimlerini açığa çıkartmaktadır. Bu nedenle iç içe geçmiş sorunları aynı paragrafta birleştirerek sunabilmek kolaylığı yaratmaktadır. Eğitim sistemimiz adaletsizliğin, eşitsizliğin, anti demokratizmin, geleceği karartılan bir gençliğin ifadesidir.

Eşitsizliğin olduğu bir yerde yaşanacak tartışmaların bir anlamının olmayacağını belirtmek gerekmektedir. Nasıl böyle olmasın ki; eğer bir ülkede bölgeler arasında, bölgelerin şehirleri arasında, şehirlerin semtleri arasında eğitimden yararlanma düzeyi arasında kolay kapanmayacak bir uçurum söz konusuysa; eğer bir ülkede ailelerin gelir düzeyleri çocukların aldığı eğitime doğrudan yansiyorsa; okul öncesi eğitimden çocukların büyük bir kısmı yararlanamıyorsa, zorunlu eğitim yaşına gelmiş bütün çocuklar eğitim sistemine dahil edilemiyorsa, dünyanın başka ülkelerinde zorunlu eğitim 12-13 yıl iken, 8 yıllık eğitim ülke çocuklarına çok görülüyorsa, kimileri 15-20 kişilik sınıflarda eğitim görürken, devlet okullarında eğitim 50-60 kişilik sınıflarda yapılıyorsa, birleştirilmiş sınıflar ve taşınmalı eğitim hala varlığını koruyor ve eğitim düzeyini olumsuz etkiliyorsa, hala 11 bin okulda ikili eğitim sürdürülüyorsa, öğretmen açığı bir türlü kapatılmıyorsa, parası olan öğrenci dershaneye giderek yaşlılarından birkaç adım öne geçiyor ve yine parası olan liseden sonra vakıf üniversitelerine devam ediyorsa, üniversite mezunları torpili olmadığı için iş bulamıyorsa, bu ülkenin geleceği töhmet altında bırakılıyor, geleceği eşitsizlik ve adaletsizlik belirliyor demektir.

İlk atılacak adım Türkiye'nin iliklerine işleyen eşitsizliği ve adaletsizliği ortadan kaldırmaktır. Eğitimin niteliğinin yükseltilmesine ve eğitim biliminin gereklerine uygun bir zemine oturtulmasına, eğitim emekçisinin sefalet ücretinden kurtarılmasına, eğitime bütçeden daha fazla pay ayrılmasına dair tartışmaları ancak ondan sonra gerçekleştirebiliriz. Eşitsizlik ve adaletsizliğin belirlediği bir zemin çürümeye başlamıştır; o zemin üzerinde yeni ve doğru bir gelişme kaydetmek mümkün değildir.

Sayın Basın Çalışanları,

2001-2002 eğitim-öğretim dönemi başında yaptığımız genel değerlendirmenin ışığında ilk adım itibarıyla eğitim sisteminin genel sorunlarını ve taleplerimizi şöyle özetleyebiliriz.

Eğitim emekçileri sefalet ücreti almaktadır. Eğitim emekçilerine insanca yaşayacakları bir ücret verilmelidir. Yoksulluk sınırının 850 milyon liraya çıktığı ve sınırın yüksek enflasyon karşısında her geçen gün yükseldiği bir ülkede, eğitim emekçesine yoksulluk sınırının üstünde maaş (1/4'ndeki bir öğretmen 450 milyon maaş almaktadır.) verilmelidir.

Eğitime Hazırlık Ödeneği bu yıl 115 milyon lira olarak ödendi. Eğitim Sen, 2002 yılında ödeneğin, _'ündeki bir öğretmenin maaşı kadar olmasını, yılda iki kez ödenmesini ve tüm eğitim çalışanlarını kapsamamasını talep ediyor.

Eğitim emekçilerinin ekonomik, sosyal ve özlük durumları ile ilgili sorunlar varlığını korumaktadır.

Öğretmen açığı devam etmektedir. Özellikle edebiyat, İngilizce, rehberlik, sınıf öğretmenliği ve okul öncesi öğretmenliği açıkları bulunmaktadır. Kısa vadede öğretmen açığını kapatmak için 85 bin öğretmene ihtiyaç bulunmaktadır.

Öğretmenlerin lojman, servis, sosyal donatı alanlarına duyduğu ihtiyaç devam etmektedir.

Norm kadro uygulamasının yol açtığı karışıklık ve mağduriyet devam etmektedir.

Eğitim Sen 2000-2002

Ders kitapları eğitimin kanayan yarasıdır. Ders kitapları ırkçı, gerici, cins ayrımcı bir içeriktedir. Pahalıdır ve kalitesiz basılmaktadır. Kitaplar eğitim aracı olmaktan çıkmış bir rant aracı haline gelmiştir. Kitaplar bilimsel bir düzeye getirilmeli ve rant atacı haline getirilmesi engellenmelidir.

Eğitim Sen, sosyal devlet anlayışının bir gereği olarak ilköğretimden başlayarak üniversitenin sonuna kadar eğitimin parasız olmasını, okulların ve öğrencilerin tüm masraflarının devlet tarafından karşılanmasını talep ediyor. Kayıt parası, harç, katkı payı, kitap-kırtasiye-önlük-servis vs. giderler eğitimi paralı bir hale getirmiştir. 2001'de ilköğretimdeki bir öğrencinin masraflarının alt sınırı 250 milyon olarak gerçekleşmiştir. 2002 yılında bu masrafın ikiye katlanacağı açıktır. Ayrıca, okulların geçen yıllardan kalma elektrik, su, yakıt, telefon borçları bulunmaktadır. Örneğin, Ankara Üniversitesi'nin yakıt parasını ödeyemediği için soğukta bırakılması eğitim tarihimize bir utanç olarak geçecektir. Ankara'daki okullara dönem başında verilen 7.5 ton kömürün tükendiğini ve ikinci yarı yılda pek çok okulun Ankara Üniversitesi'nin yaşadığı utancı yaşayacağını da belirtmeliyiz. 2002 yılında eğitim bu utançtan kurtarılmalıdır.

Eğitim yatırımları durma noktasına gelmiştir. Okul ve derslik ihtiyacı bulunmaktadır. Sınıflar kalabalıktır. Büyük kentlerde sınıflar ortalama 50-60 kişiliktir. 8 yıl uygulamasının hedefleri arasında yer alan 30 kişilik sınıf gerçekleştirilememiştir. 2001 yılı 105 bin derslik açığı ile geçilmiştir. Genel bütçeden eğitime ve eğitim yatırımlarına ayrılan pay artırılmalı, okul, derslik ve öğretmen açığı kapatılmalıdır.

YÖK'ün kaldırılması ve üniversite yaşamının demokratikleştirilmesi talebi 2001 yılına damgasını vurmuştur. Yıllar itibariyle işbaşına gelen hükümetlerin YÖK'e dokunamadıklarını düşünülürse, YÖK'ün kaldırılmasına dair talepler gelecek yıllara taşıyacak gibi görünmektedir. Üniversite çalışanlarının ekonomik, sosyal, kültürel, bilimsel ve özlük sorunları 2001'de varlığını korumuştur.

Üniversite öğrencilerinin, anadilde eğitim hakkı talebi çerçevesinde başlattığı kampanya, Eğitim Sen'in yıllardan bu yana savunageldiği bir taleptir. Sendikamız kendi programına bağlı olarak önümüzdeki dönem bu konuda girişimlerde bulunacaktır.

2001 yılı sendikalarımızın yasal statüye kavuştuğu bir yıl oldu. Kamu emekçisinin ve kamuoyunun tepkisine rağmen grev ve toplu içermeyen ve demokratik olmayan bir sendika yasası çıktı. Kamu emekçileri yasanın demokratik olmayan, yasakçı ve sınırlayıcı bir anlayışla oluşturulan yönleriyle mücadele etme azmini gelecek yıllara taşıyacak, grev ve toplu sözleşmeli bir sendikal hak elde edinceye kadar kararlılığını sürdürecektir.

2001 yılı yukarıda sıraladığımız sorunlar içerisinde geçmiştir. Mevcut sorunların yanında, eğitimde 2001 yılının esas mücadele gündemini, herkese nitelikli ve kamusal eğitim hakkı tanınması, eğitimde özelleştirme ve sözleşmeli öğretmen uygulamasının durdurulması oluşturmuştur. 2002 yılında da Eğitim Sen'in mücadele hattı bu sorunlar etrafında örülecektir.

Eğitim Sen, 31 Mayıs'ta sendikal yetkiyi alacak, işverenle toplu sözleşmeye oturacak, eğitimin sorunlarını örgütlü gücüyle çözebileceğini gösterecektir.

Alaaddin Dinçer
Genel Başkan

Eğitim Sen'in 7. kuruluş yıldönümü ve anadilde eğitim tartışmalarıyla ilgili olarak...

(23 Ocak 2002)

Sayın Basın Emekçileri,

Bugün 23 Ocak 2002. Bilindiği gibi, 23 Ocak 1995 tarihinde eğitim emekçilerinin sendikal hak ve özgürlükler sürecinde büyük bir buluşma gerçekleştirilmiş ve Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası EĞİTİM SEN kurulmuştu. O güne kadar iki farklı çatı altında faaliyetlerine devam eden Eğitim İş ve Eğitim Sen, büyük bir özveriyle hareket ederek eğitim emekçileri hareketini büyütme noktasında tarihe geçecek bir adım atmışlardı.

Bugün Eğitim Sen'in kuruluşunun 7. yıldönümü. Eğitim Sen TÖS'ten, Töb-Der'den, Eğitim-Der'den, Eğitim İş'ten ve Eğitim-Sen'den devraldığı geleneği Türkiye'nin geleceğine taşıma kararlılığı ve azmini taşımaktadır. Eğitim Sen Türkiye'nin onuru, çocuklarımızın yarınlarının güvencesi olduğunun bilinciyle eğitim-öğretim sürecinde taraf olmaya devam edecektir. Eğitim Sen, eğitim emekçilerinin ekonomik, demokratik, sosyal, kültürel, mesleki hak ve özgürlüklerini savunmanın, demokratik ve bağımsız bir ülkeyi savunmakla eş anlamlı olduğunun farkındadır.

Bugüne kadar eğitim emekçileri, tüm saldırılara, baskılara, soruşturmalara, sürgünlere, cezalandırmalara karşın eğitimci olmanın getirdiği duyarlılıkla direnmiş Eğitim Sen'i bugünlere taşımıştır. Bugün Eğitim Sen, Türkiye'nin en büyük sendikalarından birisidir; daha da büyüyeceğinden kuşumuz yoktur.

Kamu çalışanları için çıkartılan sendika yasasından sonra başlayan örgütlenme kampanyamıza eğitim emekçilerinin gösterdiği ilgi, dünün olduğu gibi yarının da sahibi olacağımızı açığa çıkartmıştır.

Eğitim Sen hemen tüm eğitim emekçilerini bünyesinde bir araya getirecek, eğitim işkolunda yetkiyi alacak ve eğitimdeki kötü gidişata dur demek için, bilimsel, laik, demokratik ve kamusal eğitimden yana taraf olmaya devam edecektir.

Sayın Basın Çalışanları,

Türkiye bir süredir "anadilde eğitim hakkını ve bu hakkı istemek için dilekçe veren üniversite öğrencilerinin gözaltına alınmasını, tutuklanmasını tartışıyor. Tartışma giderek büyüyor. Herkes kendi durduğu politik noktadan olaya yaklaşıyor ve çözüm önerilerini sıralıyor. Siyasi partilerin temsilcileri, köşe yazarları, bakanlar görüşlerini açıklıyor.

Biz eğitimcilerin örgütü olarak, asıl eğitimcilerin ilgi alanında olması gereken bir konuda söz söyleme hakkının bizde olduğunu, sırasının bize geldiğini düşünüyoruz.

Ne yazık ki Türkiye'de her konu politik kutuplaşmaların basıncıyla tartışılıyor. Bizim değerlendirmemize göre anadilde eğitim tartışmasının asıl muhatabı eğitimciler, eğitim bilimciler, dil bilimcilerdir.

Anadil ile ilgili tartışmalara geçmeden, anadilde eğitim için dilekçe veren öğrencilerin maruz kaldığı muameleyi kınadığımızı söylemek durumundayım. Dilekçe ver-

mek en temel insan hakkıdır. Bu noktada, öncelikli olarak dilekçelere yanıt verilmeli; gözaltı ve tutuklamalar kaldırılmalı, cezai soruşturmalar durdurulmalı ve okullardan uzaklaştırma uygulamaları iptal edilmelidir.

Türkiye dilekçeyle bölünmez; her demokratikleşme ve insan hakkı talebine ülkenin bölüneceği paranoyası içinde yaklaşmanın sorunları derinleştirdiği görülmelidir.

Sayın Basın Emekçileri,

Türkiye uzun zamandan bu yana demokratikleşme sancısı yaşıyor. Demokratik değişim ve dönüşüm süreci Türkiye'nin kendi toplumsal dinamikleriyle sağlanmalı, demokrasi içsel bir olgu olarak yaşam bulmalıdır.

Anadille ilgili tartışmalar demokratikleşme sancısının bir parçası olarak değerlendirilmelidir. Türkiye farklı kültür, kimlik ve dillere sahip yurttaşların yaşadığı bir ülkedir. Devletin görevi onların gelişiminin ve kullanımının önündeki engelleri kaldırmaktır. Üniversitelerde ve diğer alanlarda bu somut ihtiyacı karşılayacak yasal, yönetsel ve kurumsal adımlar gecikmeden atılmalıdır.

Türkiye, imzaladığı halde Ağustos 2000'den beri Meclis'te beklettiği "Sivil ve Siyasi Haklar Uluslararası Paketi" ile "Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Paketi"ni bir an önce onaylamalıdır. Demokratikleşme noktasında atılacak somut adımlar bütün bu sıkıntıların kendiliğinden çözülmesini getirecektir.

Eğitim biliminin gereklerine göre anadilde eğitim, eğitim dizgesinin bir parçasıdır. Her dil, o dili kullanan insanların doğayı algılayış biçimini, kurguladığı düşüncelerinin bir dizge içinde dışa vurumudur. Dil dizgesi, o dizgede uzlaşan insanları bir arada tutar. Toplumsallık dilin en önemli özelliğidir. Bir toplum tarafından üretilen değerler ve değerler bütünü oluşturulan kültür dil aracılığıyla geleceğe aktarılabilir.

Anadil eğitimi bireyin toplumsal, sosyal bir varlık olarak gelişmesinde, dünyayı ve içinde yaşadığı çevreyi algılama ve yorumlamasında, özgür ve eleştirel düşünebilmesinde, tüm eğitim basamaklarında ve yetişkin olarak sürdüreceği yaşamındaki performansının belirleyici önemdedir. Bu nedenle bilimsel temellere dayanan anadilde eğitimin, eğitim biliminin, çağdaş eğitimin olmazsa olması olduğu düşünüyoruz.

Eğitim Sen, anadilde eğitim hakkının en temel insan hakkı olduğunu düşünüyor. Bunun eğitim biliminin, çağdaş eğitim anlayışının temel ilkelerinden birisi olduğuna inanıyor. Eğitim Sen, tüzüğünde yazıldığı gibi bilimsel, laik, demokratik, anadilde ve kamusal eğitimden yanadır. Bu çerçevede, kendi kurul ve kuralları ışığında çalışmalar yürütecektir; bu hakkı vardır.

Çağrımızdır: Bugün yapılması gereken, hızla konuyu politik kutuplaşmadan çekip almak, siyasi malzeme olmaktan kurtarmaktır. Bu noktada bilim insanlarını tartışmada taraf olmaya çağırıyoruz. Konuyla ilgili bilim insanlarının, akademisyenlerin, dil ve eğitim dili ile ilgili çalışmalar yürüten kurum ve kuruluşların süreçte etkin hale gelmesini anlamlı buluyoruz. Tartışmalara yapılacak bilimsel müdahale sanıyoruz ki, konunun bilimsel doğrular aydınlığında tartışılmasını sağlayacaktır.

Aladdin Dinçer

Genel Başkan